

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Μ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19. — Τηλ. 227-689

1 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1963

ΑΡΙΘ. 21

ΚΑΙΡΟΣ ΠΛΕΟΝ ΕΙΝΑΙ

Ὡς καὶ ἀλλαχοῦ γράφομεν, ἡ Ἐκκλησία μας παραμένει μακρὰν τῶν ἀντιμαχομένων πολιτικῶν παρατάξεων, εὐχομένη διαπύρως, ὅπως ἡ καθόλου πορεία τῶν πολιτικῶν μας πραγμάτων ἀποβῆ εὐτυχῆς καὶ Ἐθνωφελῆς.

Θέλῃσις τοῦ λαοῦ εἶναι, νὰ ὑπάρξῃ γαλήνη καὶ ὁμαλότης. Διότι μόνον οὕτω ἀποβαίνει ἀποδοτικὸς ὁ δημιουργικὸς μόχθος. Καὶ μόνον οὕτω, κυβερνώμενος μὲ χρηστότητα καὶ ἀπολυτρούμενος ἀπὸ παντοειδεῖς φθοροποιούς ἐπιδράσεις, θὰ δυναθῇ νὰ λύσῃ, κατὰ τρόπον ὀριστικόν, τὸν γόρδιον δεσμόν τῆς πολιτικῆς, οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς του ζωῆς.

Καὶ ὁμιλοῦμεν διὰ φθοροποιούς ἐπιδράσεις, διότι ἐντὸς τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας ἐπερίσσευσαν ἐσχάτως καὶ δροῦν ἀσυνδότης δυνάμεις ἀρνητικαί, πὸ ὅλοῦν καὶ ἐντονώτερον ὀδηγοῦν εἰς ἀντίθεσιν καὶ εἰς ρῆξιν πρὸς τὴν Ἑλληνοχριστιανικὴν μας παράδοσιν, καὶ ἀπειλοῦν νὰ ἐκμηδενίσουν ἠθικῶς τὸ Ἔθνος.

Ἡ ἀκόρεστος ἀφ' ἐτέρου δίψα τῆς ὑλικῆς προόδου καὶ τῶν πρακτικῶν ἐφαρμογῶν τῶν ἐπιστημονικῶν κατακτήσεων δελεάζει τὰς ψυχάς. Καὶ ἀποξενοῦσα, ὅλοῦν καὶ περισσότερον, ἀπὸ τὸν γνώριμον ρυθμὸν τῆς ζωῆς, ἐμπλέκει τὰ ἄτομα εἰς ὑλιστικὸν καὶ ψυχολογικὸν ἀδιέξοδον, ὀπότεν ἀδυνατοῦν νὰ λυτρωθοῦν. Ὑπερτοφία ὑλικῆ καὶ ἀτονία πνευματικῆ καὶ ἠθικῆ χαρακτηρίζει τὴν ἐποχὴν μας. Καὶ ἐφ' ὅσον ἀτροφεῖ ὁ ἠθικὸς ἄνθρωπος, αὐξάνει ἡ πτωχεία τοῦ ἐσωτερικοῦ κόσμου, χαλαροῦται τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα καὶ ἐξορμοῦν συνδρόμως ἀδίστακτα καὶ περισσότερον νικηφόρα τὰ κατώτερα ἐνστικτα.

Καὶ ἄς μὴ πλανώμεθα. Καὶ ἄς μὴ τυρβάζωμεν περὶ πολλὰ. Διότι ἐνός ἐστι χρεία. Ἀρετῆς καὶ εὐσεβείας καὶ προσανατολισμοῦ συνεχοῦς πρὸς τὴν εὐαγγελικὴν ἀλήθειαν. Ὁ εὐδαιμονισμὸς οὐδέποτε σώζει. Καὶ ὁ φοβερός ὑλιστικὸς στρόβιλος εἰς τὸν ὁποῖον περιεπλάκη ἡ Ρώμη καὶ ἡ Καρχηδών, ὠδήγησεν ἀμφοτέρας, ὡς γνωστόν, εἰς τὴν παρακμὴν καὶ τὸν θάνατον. Ἐνῶ ἡ Ἑλλάς ἐπέζησε μιᾶς φρικτῆς μακραίωνος δουλείας, χάρις καὶ μόνον εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν δύναμιν τῶν Ὁρθοδόξων βιωμάτων μας.

Διὰ τοῦτο, μετὰ πολλῆς ὁμολογοῦμεν θλίψεως παρετερήσαμεν ὅτι—πλὴν μιᾶς ἐξαιρέσεως—εἰς τὰς θετικὰς μεταρρυθμίσεις καὶ τὰς ἐπαγγελίας πὸ ἐπρογραμματίσθησαν ἀπὸ τὰ διάφορα κόμματα, οὐδὲν ἐλέχθη διὰ τὰ προβλήματα καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ὅμως αὐτὴ κυρίως, εἰς μίαν ἐποχὴν ἄτονον καὶ στείραν ἀπὸ ἀπόψεως σκέψεως καὶ φιλοσοφικοῦ στοχασμοῦ, ὅπως ἡ ἰδικὴ μας, συντηρεῖ τὰ πνευματικὰ καὶ ἠθικὰ ζώπυρα τῆς Φυλῆς μας.

Ἡ δὲ σεπτὴ Ἱεραρχία μας διεκήρυξεν, ὅπως προσφάτως, τὸν ἐθνικὸν κίνδυνον, ὁ ὁποῖος ἀπειλεῖ τὰς ἀκριτικὰς ἰδίως περιοχὰς μας, ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν παντελοῦς ἱερέων καὶ τὴν ἀναπόφευκτον οὕτω χαλάρωσιν, ἂν μὴ νέκρωσιν, τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος. Καὶ τοῦτο καθ' ἣν στιγμὴν διαπιστοῦται περιτράνω, ὅτι πνευματικαὶ κορυφαὶ τοῦ κόσμου στρέφονται πρὸς τὰς ἀκηράτους πηγὰς τῆς Ὁρθοδοξίας πρὸς ἀνανέωσιν τῆς παγκοσμίου ἠθικῆς ζωῆς, διὰ μιᾶς νεο-Ὁρθοδοξίας, οὕτως

Η ΕΝ ΡΟΔΩ ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΣΥΣΚΕΨΙΣ

Πρωτοβουλία τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηναγόρου συνεκλήθη εἰς Ρόδον Πανορθόδοξος Σύσκεψις, τῆς ὁποίας αἱ ἐργασίαι διήρκεσαν ἀπὸ τῆς 26ης μέχρι τῆς 28ης Σεπτεμβρίου 1963. Τῆς Σύσκεψεως ταύτης μετέσχον δι' ἐπισήμων ἀντιπροσώπων τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας, τὸ Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας, τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων, τὸ Πατριαρχεῖον Ρωσίας, τὸ Πατριαρχεῖον Σερβίας, τὸ Πατριαρχεῖον Ρουμανίας, τὸ Πατριαρχεῖον Βουλγαρίας, ἡ Ἐκκλησία Κύπρου καὶ ἡ Ἐκκλησία Τσεχοσλοβακίας.

Αἱ μετέχουσαι τῆς Σύσκεψεως ἀντιπροσωπεῖαι ἀφίχθησαν εἰς τὴν Ρόδον τὴν πρωίαν τῆς 26ης Σεπτεμβρίου δι' εἰδικοῦ ἀεροσκάφους τῆς Ὀλυμπιακῆς Ἐταιρείας. Ἐκ τοῦ ἀερολιμένος τῆς Ρόδου, ὅπου ἔτυχον θερμῆς ὑποδοχῆς, οἱ ἀντιπρόσωποι ἐπεβιβάσθησαν αὐτοκινήτων καὶ μετ' ὀλίγον ἔφθασαν εἰς τὴν πόλιν τῆς Ρόδου, ἡ ὁποία τοὺς ἐπεφύλαξε λαμπρὰν ὑποδοχὴν. Εἰς τὴν πλατεῖαν πρὸ τοῦ Δημαρχείου τοὺς ἀντιπροσώπους προσεφώνησεν ὁ δραστήριος Δήμαρχος Ρόδου κ. Πετρίδης, ἀπήντησε δὲ καταλλήλως ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἡλιουπόλεως καὶ Θείων κ. Μελίτων, ἀρχηγὸς τῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Μετὰ ταῦτα μετέβησαν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ὅπου ἐψάλη Δοξολογία, προεξάχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ρόδου κ. Σπυρίδωνος, προέδρου τῆς Ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς.

εἶπεῖν, ἀναζωογονημένης ἀπὸ τὰς πνευματικὰς συλλήψεις τῆς ἐποχῆς μας.

Τὸ «οὐδὲν ἀλογίστως κινεῖν» ὑπῆρξε σοφὸν προγονικὸν μας παράγγελμα. Καὶ καιρὸς πλέον εἶναι νὰ κατανοηθῆ βαθέως ἀπὸ τὴν παντοειδῆ Ἠγεσίαν μας, ὅτι χρέος μας ἱερώτατον εἶναι, νὰ διαφυλάττωμεν, ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ, τὴν Ἑλληνοχριστιανικὴν μας παράδοσιν. Καὶ τῆς παραδόσεως αὐτῆς φύλαξ καὶ φρουρὸς εἶναι ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία, ἡ ὁποία βασιζομένη στερρῶς εἰς αὐτὴν καὶ ἐρμηνεύουσα ὀρθῶς τὴν πνευματικὴν οὐσίαν τῶν γεγονότων, ἀποστολὴν ἔχει ν' ἀναζωοφυρῆ συνεχῶς τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα τοῦ λαοῦ μας καὶ νὰ καθοδηγῆ τὸ ἔθνος μας πρὸς ἐπιτέλεσιν τῶν ἱστορικῶν του πεπραμένων.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

Μετὰ τὴν Δοξολογίαν, εἰς τὴν ὁποίαν παρέστησαν καὶ αἱ ἀρχαὶ τοῦ τόπου, ὁ Μητροπολίτης Ρόδου προσεφώνησε τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Ὀρθόδοξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, χαρακτηρίσας τὴν σύγκλησιν τῆς Πανορθόδοξου Σύσκεψεως ἐν Ρόδῳ «ἐπὶ θεμάτων μεγίστης καὶ ἀνυπολόγιστου ἠθικῆς σημασίας, ἀξίας καὶ σπουδαιότητος» ὡς «νέον ἀξιοσημείωτον γεγονός ἐπὶ τῆς σκηνῆς τῶν ἐκκλησιαστικῶν γεγονότων τῆς παρουσίας στιγμῆς», κατὰ τὴν ὁποίαν καλεῖται ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία νὰ ἡγηθῆ τῆς ἱερᾶς πνευματικῆς πορείας τοῦ κόσμου, διοχετεύουσα τὸν πνευματικὸν της πλοῦτον εἰς ὀλόκληρον τὴν οἰκουμένην.

Ἀκολουθῶς αἱ ἀντιπροσωπεῖαι τῶν Ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν ἐπεσκέφθησαν ἀλληλοδιαδόχως τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ρόδου κ. Σπυρίδωνα, τὸν Νομάρχην Δωδεκανήσου κ. Ἰωάννου καὶ τὸν Δήμαρχον Ρόδου κ. Πετρίδην καὶ ἐν συνεχείᾳ κατέλυσαν εἰς ξενοδοχεῖα 50 χιλιόμετρα μακρὰν τῆς Ρόδου πλησίον τῆς Μονῆς τοῦ Προφήτου Ἡλίας, τὰ ὁποία κεῖνται ἐπὶ ὠραιότητος πευκοφύτου τοποθεσίας.

Ἡ ἐπίσημος ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν τῆς Πανορθόδοξου Σύσκεψεως ἐγένετο εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τὴν 6.30' μ. μ. τῆς ἰδίας ἡμέρας παρουσίᾳ τῶν ἐπισήμων ἀρχῶν, τῶν προσκεκλημένων καὶ πολλῶν πιστῶν. Μετὰ τὴν ἱκετήριον δέησιν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἡλιουπόλεως καὶ Θείων κ. Μελίτων, κηρύττων τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Πανορθόδοξου Σύσκεψεως ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀπηύθυνεν ἐκ μέρους τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηναγόρου χαίρετισμὸν πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, τονίσας ἰδιαιτέρως ὅτι «καὶ μόνον τὸ γεγονός τῆς ἀμέσου ἀνταποκρίσεως τῶν εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἀποτελεῖ μαρτυρίαν εὐγλωττων οὐ μόνον τῆς συνοχῆς τῆς Ὀρθοδοξίας, ἀλλὰ καὶ τῆς εὐτυχοῦς καταστάσεως ἐργηγόρσεως καὶ εὐθύνης τῶν κατὰ τόπους Ἁγίων Ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν». Ἐν συνεχείᾳ ὑπεγράμμισεν ὅτι ἡ σύγκλησις τῆς παρουσίας Πανορθόδοξου Σύσκεψεως ἐγένετο «ἐπὶ τῷ σκοπῷ, ὅπως ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑπὸ τῆς Πρεσβυτέρας Ρώμης ἀπευθυνθείσης πρὸς τὰς κατὰ τόπους Ὀρθόδοξους ἡμῶν Ἐκκλησίας προσκλήσεως πρὸς ἀποστολὴν παρατηρητῶν κατὰ τὴν ὅσον οὕτω ἀρχομένην δευτέραν περίοδον τῆς Β' ἐν Βατικανῷ Συνόδου, ἐξετάσωμεν γενικώτερον τὸ θέμα τῶν σχέσεων τῆς κατ' Ἀνατολὰς Ὀρθόδοξου Καθολικῆς ἡμῶν Ἐκκλησίας πρὸς τὴν σεβασμιάν Δυτικὴν Ρωμαιοκαθολικὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἀναζητήσωμεν ἐν πνεύματι χριστιανικῆς κατανοήσεως καὶ ἀγάπης

τὸν προσφορώτερον τρόπον, καθ' ὃν ἡ Ὁρθοδοξία θετικῶς θά δυνηθῆ νὰ προσφέρῃ πάσας τὰς εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῆς δυνατότητας καὶ τὴν ἑαυτῆς διακονίαν εἰς τὴν ἱεράν ὑπόθεσιν τῆς καταλλαγῆς μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς καλλιιεργείας σχέσεων ἐν τῷ πνεύματι τῆς κατὰ Χριστὸν ἀγάπης, ἐπὶ προαγωγῇ τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος, ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς Πατριαρχικῆς ἐγκυκλίου τοῦ 1920 καὶ κατ' ἀκολουθίαν πρὸς τὰ ὑπὸ πασῶν τῶν ἐπὶ μέρος Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἀποφασισθέντα κατὰ τὴν ἐν Ρόδῳ Πανορθόδοξον Διάσκεψιν ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1961».

Ἐν συνεχείᾳ ἀπηύθυνον χαιρετισμὸν πρὸς τὴν Πανορθόδοξον Σύσκεψιν ὁ Νομάρχης Δωδεκανήσου κ. Ἰωάννου καὶ ὁ Δήμαρχος Ρόδου κ. Πετρίδης. Ἀκολούθως ὠμίλησαν κατὰ σειράν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πηλουσίου κ. Παρθένιος ἐξ ὀνόματος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χαλεπίου κ. Ἡλίας ἐξ ὀνόματος τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας, ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κυριακούπόλεως κ. Ἀριστόβουλος ἐξ ὀνόματος τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μίνσκ καὶ Λευκορωσίας κ. Νικόδημος ἐξ ὀνόματος τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, ὁ Σεβασμιώτατος Ἐπίσκοπος Ζίτσης κ. Βασίλειος ἐξ ὀνόματος τοῦ Πατριαρχείου Σερβίας, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μολδαβίας κ. Ἰουστίνος ἐξ ὀνόματος τοῦ Πατριαρχείου Ρουμανίας, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λοφτσοῦ κ. Μάξιμος ἐξ ὀνόματος τοῦ Πατριαρχείου Βουλγαρίας, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πάφου κ. Γεννάδιος ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πράγας κ. Ἰωάννης ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐκκλησίας Τσεχοσλοβακίας. Ἀπαντες οἱ ἀνωτέρω ἀρχηγοὶ τῶν Ὁρθοδόξων Ἀντιπροσωπειῶν ὠμίλησαν ἑλληνιστί, πλὴν τῶν ἀρχηγῶν τῆς βουλγαρικῆς καὶ τῆς τσεχοσλοβακικῆς ἀντιπροσωπείας, οἱ ὅποιοι ὠμίλησαν ρωσιστί. Μετὰ ταῦτα, τῇ προτάσει τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἡλιουπόλεως καὶ Θείρων κ. Μελίτωνος, ἀπεφασίσθη ἡ ἀποστολὴ τηλεγραφήματος πρὸς τοὺς Ἀρχηγούς τῶν ἐπὶ μέρος Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, δι' οὗ ζητεῖται ἡ εὐλογία τῶν ὑπὲρ τῆς εὐοδώσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς ἀρξαιμένης Πανορθόδοξου Συσκέψεως.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς πρώτης δημοσίας πανηγυρικῆς συνεδρίας τῆς Πανορθόδοξου Συσκέψεως ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ρόδου κ. Σπυρίδων ἐδεξιώθη τὰ μέλη τῶν ἀντιπροσωπειῶν εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν Μέγαρον, ἀκολούθως δὲ ὁ Νομάρχης Δωδεκανήσου κ. Ἰωάννου παρέθεσε πρὸς τιμὴν αὐτῶν δεῖπνον ἀπὸ μέρος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Τὴν πρωίαν τῆς Παρασκευῆς, 27 Σεπτεμβρίου, ἐτέλεσε τὴν θείαν Λειτουργίαν σλαβωνιστί εἰς τὸν ναὸν τῆς μονῆς τοῦ Προφήτου Ἡλία ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μίνσκ κ. Νικό-

δημος ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ κατὰ τὸ παλαιὸν ἡμερολόγιον, τὸ ὁποῖον ἀκολουθοῦν εἰσέτι αἱ σλαβικαὶ Ἐκκλησίαι.

Ἀκολούθως οἱ ἀντιπρόσωποι συνεκεντρώθησαν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ξενοδοχείου «Ἐλαφίνα», ὅπου ἤρχισε τὴν 11 π.μ. ἡ συνεδρία κεκλεισμένων τῶν θυρῶν. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συνεδρίας ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ρόδου κ. Σπυρίδων ἀπένευμεν εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους, ἐξ ὀνόματος τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηναγόρου, τὸν ἀναμνηστικὸν σταυρὸν τῆς χιλιετηρίδος τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Εὐθὺς μετὰ ταῦτα ἤρχισεν ἡ πρωϊνὴ συνεδρίασις, δι' ἐπικλήσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἡλιουπόλεως καὶ Θείρων κ. Μελίτων, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ὁποίου διεξήχθησαν ὅλαι αἱ συνεδρίασις, ἀνέγνωσε εἰσήγησιν ἐπὶ τοῦ σκοποῦ τῆς παρούσης Συσκέψεως, τονίσας ὅτι «ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ἀνάγκη ἠνωμένη νὰ λαμβάνῃ εὐτόλμως γενναίας πρωτοβουλίας καί, ἀντὶ τῆς θέσεως τοῦ θεατοῦ καὶ τοῦ ἀναμένουτος ἡ δεχομένου προσκλήσιν, νὰ ἀναλαμβάνῃ τὴν θέσιν τοῦ ἐνεργοῦντος καὶ καλοῦντος». Οὗτος εἶπεν ὁμοίως ὅτι τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἐξ ἀφορμῆς τῶν ὑπὸ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας ἀπευθυνθεισῶν προσκλήσεων πρὸς τὰς κατὰ τόπους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας πρὸς ἀποστολὴν παρατηρητῶν εἰς τὴν Β' Σύνοδον τοῦ Βατικανοῦ, δι' ὃ καὶ συνήλθον νὰ διασκεφθοῦν, «ἐκρίνεν ὅτι εἶναι εὐκαιρον ὅπως ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀναλάβῃ πρωτοβουλίαν ἐπὶ ἐπιπέδου μείζονος τοῦ τῶν παρατηρητῶν καὶ προτεινῇ τῇ Ρωμαιοκαθολικῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν ἐναρξιν διαλόγου μετ' αὐτῆς ἐπὶ ἴσοις ὅροις». Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς εἰσηγήσεως ἐλύθη ἡ συνεδρίασις.

Κατὰ τὴν ἀπογευματινὴν μυστικὴν συνεδρίασιν, ἡ ὁποία ἐγίνε τὴν 5.30 μ.μ. εἰς τὴν αὐτὴν αἴθουσαν, οἱ πρόεδροι τῶν ἀντιπροσωπειῶν τῶν μετεχουσῶν τῆς Πανορθόδοξου Συσκέψεως Ἐκκλησιῶν ἐξέθεσαν τὰς ἀπόψεις τῶν Ἐκκλησιῶν τῶν ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀποστολῆς ἢ μὴ παρατηρητῶν εἰς τὴν δευτέραν περίοδον τῆς Β' Συνόδου τοῦ Βατικανοῦ.

Τὴν 28ην Σεπτεμβρίου ἐγίναν ἕτεραι δύο συνεδρίασις κεκλεισμένων τῶν θυρῶν. Ἡ Πανορθόδοξος Σύσκεψις ἐτερμάτισεν οὐσιαστικῶς τὰς ἐργασίας τῆς κατὰ τὴν πρωϊνὴν συνεδρίασιν, ἡ ὁποία ἤρχισε μετὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τῆς Μονῆς τοῦ Προφήτου Ἡλία, τὴν ὁποίαν ἐτέλεσεν ἀραβιστί ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χαλεπίου κ. Ἡλίας. Ἡ πρωϊνὴ συνεδρία ἐληξεν ἀκριβῶς τὴν 12ην μεσημβρινὴν, ὅτε ὁ πρόεδρος τῆς Πανορθόδοξου Συσκέψεως Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἡλιουπόλεως καὶ Θείρων κ. Μελίτων ἐδέχθη εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριάσεων τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ τύπου, πρὸς τοὺς ὁποίους ὁ

γραμματεὺς τῆς Συσκέψεως Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μύρων κ. Χρυσόστομος ὑπηγόρευσε τὸ ἐγκριθέν ὑφ' ὄλων τῶν ἀντιπροσωπειῶν τελικὸν ἐπίσημον ἀνακοινωθέν, τὸ ὁποῖον ἐπὶ λέξει ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἐν τῇ Πανορθόδοξῳ Συσκέψει τῆς Ρόδου, ἣτις συνήλθεν ἀπὸ τῆς 26ης μέχρι τῆς 28ης Σεπτεμβρίου ἐ.ε., πρωτοβούλῳ προσκλήσει τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηναγόρου καὶ συναινέσει πάντων τῶν λοιπῶν Μακαριωτάτων Ἀρχηγῶν τῶν ἐπὶ μέρους Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, συνεζητήθησαν τὰ ζητήματα τῆς ἀποστολῆς ἢ μὴ παρατηρητῶν εἰς τὴν Β' περίοδον τῶν ἐργασιῶν τῆς Β' Βατικανῆς Συνόδου καὶ ἡ ἐξ ἀφορμῆς τούτου πρότασις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὅπως ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία προτείνῃ τῇ Ρωμαιοκαθολικῇ Ἐκκλησίᾳ διάλογον ἐπὶ ἴσοις ὅροις.

Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον θέμα, καίτοι αἱ ἀντιπροσωπεῖαι τῶν μετεχουσῶν Ἐκκλησιῶν ἐξέφρασαν κατὰ πλειονότητα τὰς ὑπαρχούσας ἐν τῷ θεματι ἀντιρρήσεις, ἐν τούτοις ἐγένετο ὁμοφώνως ἀποδεκτὸν ὅπως ἐκάστη τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν ἐν τῷ εἰδικῷ τούτῳ θεματι ἐνεργήσῃ ἀδεσμεύτως. Περὶ δὲ τοῦ δευτέρου θεματος προκειμένου, ἦτοι περὶ τῆς προτεινομένης ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐνδοξείας διαλόγου τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας μετὰ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς ἐπὶ ἴσοις ὅροις, τοῦτο ἐγένετο ὁμοφώνως ἀποδεκτὸν ὑπὸ πᾶσιν τῶν Ὁρθόδοξων ἀντιπροσωπειῶν, ὡρίσθη δὲ ὅπως ὑποβληθῇ τοῦτο ὡς ἀπόφασις τῇ Α.Θ.Π. τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῳ καὶ τοῖς λοιποῖς Μακαριωτάτοις Ἀρχηγοῖς τῶν ἐπὶ μέρους Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν πρὸς ἀπὸ κοινοῦ ἐφαρμογὴν.

Τὴν ἑσπέραν τῆς ἰδίας ἡμέρας ὁ Δήμαρχος Ρόδου κ. Πετρίδης παρέθεσε πρὸς τιμὴν τῶν μετασχόντων τῆς Συσκέψεως ἀντιπροσώπων δείπνον εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Θέρμαι», εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν καὶ οἱ ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν καὶ κατὰ τὸ ὁποῖον ἀντηλλάγησαν θερμαὶ προπόσεις.

Τὴν Κυριακὴν, 29 Σεπτεμβρίου, ἐτελέσθη πανηγυρικὴ Λειτουργία εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ με συμμετοχὴν ὄλων τῶν ἀρχηγῶν τῶν ὀρθόδοξων ἀντιπροσωπειῶν, ἡ ὁποία διήρκεσεν ἐπὶ τρεῖς καὶ πλέον ὥρας. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὴν ἑλληνικὴν καὶ τὴν σλαβωνικὴν γλῶσσαν, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μύρων κ. Χρυσόστομος, ἀνελθὼν εἰς τὸν ἄμβωνα, ἀνέγνωσε τὸ κατωτέρω Μήνυμα τῆς Πανορθόδοξου Συσκέψεως Ρόδου:

Ἐλλογία τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ, χάριτι τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐπιστασία τοῦ Παναγίου καὶ Τελεταρχικου Πνεύματος, ἐν ταπεινώσει δὲ πολλῇ τῇ ἀφ' ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ἐν ἀγαλλιάσει ἐνδομύχῳ, ἡμεῖς οἱ πρωτοβούλῳ μὲν προσκλήσει

τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Ἀθηναγόρου, συναινέσει δὲ τῶν Μακαριωτάτων Ἀρχηγῶν τῶν ἡμετέρων κατὰ τόπους Ὁρθόδοξων Ἀποκεφάλων Ἐκκλησιῶν, συγκροτήσαντες τὴν Πανορθόδοξον ταύτην, ἐν τῇ Παυλικῇ νήσῳ Ρόδῳ, Σύσκεψιν, ἐν ἀδροῖς σημείοις εἶδομεν, ἐτι ἀπαξ, ἐξαιρομένην καὶ μεγαλονομένην τὴν Ἁγίαν ἡμῶν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

Ἡ Ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία, τὴν ἱστορικὴν καὶ ὀρθοτόμον Αὐτῆς πορείαν συνεχίζουσα, καὶ πρὸς τὰ πρόσω χωροῦσα, καὶ ἐπὶ τὴν τιμίαν καὶ εἰρηνοποιὸν Αὐτῆς εὐθύνην καὶ ἀποστολὴν βαίνουσα, ἐν ἐκτιμῆσει δὲ πρὸ παντὸς τῶν αἰτημάτων τῶν καιρῶν καὶ ἐν ἀκριβεῖ ἀξιολογήσει τῆς πανταχόθεν ἀναμενομένης παρ' Αὐτῆς ὑπευθύνου πρωτοβουλίας καὶ δράσεως, ὠδεύσε καὶ αἰθίς, ἐν ἐνότητι καὶ ἐλευθερίᾳ, τὴν ὁδόν, τὴν πρὸς τὴν καταλλαγὴν μετὰ τῶν ἕξω ὁδηγοῦσαν.

Συνήλθομεν ἐνταῦθα ἐπὶ τῷ σκοπῷ, ὅπως μελετήσωμεν ἀπὸ κοινοῦ θέματα εἰς τὰς σχέσεις τῆς ἡμετέρας κατ' Ἀνατολᾶς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας μετὰ τῆς σεβασμίας Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης ἀναγόμενα, καὶ εἰς τὴν ἐπὶ θετικωτέρας πάντως βάσεως ἀνατοποθέτησιν τῶν σχέσεων τούτων ἀποβλέποντα, κατὰ τὸ πνεῦμα τῶν πάλαι μὲν ἐξαγγελθέντων, ἐπ' ἐσχάτων δὲ καὶ διὰ τῆς ἐν τῇ Πανορθόδοξῳ Διασκέψει τῆς Ρόδου, ἐν ἔτει 1961, διατυπωθείσης ὁμοθυμῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν ἀποφάσεως περὶ «καλλιεργείας σχέσεων ἐν τῷ πνεύματι τῆς κατὰ Χριστὸν ἀγάπης» μετὰ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἐν τούτῳ, ἠλεήθημεν ὄντως ἀπὸ Θεοῦ, ἵνα τὸν τε σκοπὸν τῆς συγκλήσεως ἡμῶν πληρώσωμεν, ἀλλὰ καὶ τὴν διακονίαν τῆς Ὁρθόδοξου ἡμῶν Ἐκκλησίας πληροφορήσωμεν, καὶ τὸ ἀγαθὸν τῆς ἐνότητος, ἐν πίστει καὶ ταπεινώσει, ὑπηρετήσωμεν.

Εἰς τὸ ἔργον ἡμῶν τοῦτο χωροῦντες, σαφῆ ἐσχομεν ἐνώπιον ἡμῶν τὴν ὑπόδειξιν τοῦ Κυρίου, καθ' ἣν ἡ «κατὰ ἐντολήν» (Ἰωάν. 13, 34) τῆς ἀγάπης ὀφείλει νὰ ἀποβαίῃ ὁ ρυθμιστὴς τῆς ζωῆς καὶ τῶν πράξεων ἡμῶν, ὡς Ἐκκλησιῶν καὶ ὡς «Διακόνων Χριστοῦ» (Β' Κορ. 11, 23).

Θεομὴν ἠκούσαμεν τὴν σύστασιν τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν: «Εἰρηνεύετε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε... τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι, τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι, τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροί, τῷ πνεύματι ζέοντες, τῷ Κυρίῳ δουλεύοντες, τῇ ἐλπίδι χαίροντες, τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦντες» (Β' Κορ. 13, 11 καὶ Ρωμ. 12, 10—12).

Ἐπιτακτικὴν ἠσθάνθημεν τὴν φωνὴν καὶ ἐπιμαρτυρίαν τῶν αἰώνων, καθ' ἣν ἡ Ὁρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία, ἐν ὄψει ἢ ἐν μαρτυρίᾳ, οὐδέποτε ἀπέστη τῆς εὐθύνης Αὐτῆς, ἵνα τὴν τε εὐχὴν καὶ προσευχὴν ἀδιάλειπτον «ὕπερ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου» καὶ «ὕπερ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως» διατηρήσῃ, ἀλλὰ καὶ τὰ βήματα Αὐτῆς πρὸς τὰς δύο ταύτας ἀρχὰς τῆς κατὰ Χριστὸν τελειότητος θετικῶς κατευθῆναι.

Καὶ ἐν πᾶσι διετηρήσαμεν τὸ ἀείποτε ἐν τῇ Ὁρ-

θοδοξία βιωθὲν καὶ κατὰ τὴν εὐλογημένην πρώτην ἐν Ρόδῳ Πανορθόδοξον Διάσκεψιν ἡμῶν διατρανωθὲν βίωμα τῆς μίας καὶ ἀδιαρέτου Ἐκκλησίας ἡμῶν, καθ' ἃ Ἀὐτὴ εἰς μὲν τὰ τῆς πίστεως καὶ εὐσεβείας τὴν ἐνότητα ἀδιασάλευτον διακρατεῖ, εἰς δὲ τὰ ἐξωτερικώτερα καὶ ἐπουσιωδέστερα ἀδεσμεύτως χωρεῖ, μηδαμῶς ὅμως καὶ πάλιν ἀφισταμένη τῆς ὄντολογικῶς Ἀὐτῇ ἐνυπαρχούσης καὶ θεόθεν διασφαλιζομένης ἐνότητος Ἀὐτῆς, ὀρθοτομοῦσα ἐν πᾶσι τὴν ἀλήθειαν καὶ ἀπὸ κοινοῦ χωροῦσα ἐπὶ τὰ πρόσω.

Κατὰ τὰς διημέρους συνεδρίας τῆς Συσκέψεως ἡμῶν ἐτέθησαν ἐνώπιον ἡμῶν τὰ θέματα τῆς ἀποστολῆς ἢ μὴ παρατηρητῶν εἰς τὴν δευτέραν περίοδον τῶν ἐργασιῶν τῆς Β' Βατικανῆς Συνόδου, καὶ τῆς ἐξ ἀφορμῆς τούτου προτάσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὅπως ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία προτείνῃ τῇ Ρωμαιοκαθολικῇ Ἐκκλησίᾳ διάλογον ἐπὶ ἴσοις ὅροις.

Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον θέμα, καίτοι αἱ Ἀντιπροσωπεῖαι τῶν μετεχουσῶν Ἐκκλησιῶν κατὰ πλειονότητα ἐξέφρασαν τὰς ὑπαρχούσας ἐν τῷ θεματι ἀντιρρήσεις, ἐν τούτοις ἐγένετο ὁμοφώνως ἀποδεκτόν, ὅπως ἐκάστη τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἐν τῷ εἰδικῷ τούτῳ θεματι, ἐνεργήσῃ ἀδεσμεύτως.

Ὡς πρὸς δὲ τὸ δεύτερον θέμα, ἡ Πανορθόδοξος Σύσκεψις ἡμῶν, ἀποδεχθεῖσα τὴν, πρωτοβουλίαν τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Ἀθηναγόρου, πρότασιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὁμοφώνως ἀπεφάσισεν, ὅπως ἡ κατ' Ἀνατολὰς Ὁρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία προτείνῃ τῇ σεβασμιά Ρωμαιοκαθολικῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν ἐναρξίν διάλογον μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἐπὶ ἴσοις ὅροις.

Εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἤκομεν πρῶτον μὲν ἀφορώντες εἰς τὸν κοινὸν τῆς πίστεως ἡμῶν Ἀρχηγὸν καὶ Τελειωτὴν Ἰησοῦν, Ὁδὸ τὸ Ἅγιον θέλημα, «ἵνα πάντες ἐν ὧσιν» (Ἰωάν. 17, 21), εἶτα δὲ ἀποβλέποντες καὶ εἰς τοὺς ἀπὸ τῆς ἀδιαρέτου Ἐκκλησίας κοινῶς τοῦ πνεύματος θησαυρούς, ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι οὐ μόνον τὴν ὑπὲρ τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος εὐλικρινῆ θέλησιν τῆς Ὁρθοδόξου ἐκφράζομεν, ἀλλ' ὅτι καὶ πρὸς τὴν αὐτὴν ἀπευθυνόμεθα τῆς Σεβασμίας Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας διάθεσιν, ἐπὶ δὲ πᾶσι καὶ ἐν τῇ ἐλπίδι, ὅτι συνοικοδόμοι ἐσόμεθα τῆς τῶν πάντων ἐνότητος, ἐν ἀγάπῃ ἐποικοδομοῦντες καὶ «αὐξάνοντες εἰς Αὐτὸν τὰ πάντα, Ὅς ἐστὶν ἡ κεφαλὴ, ὁ Χριστός» (Ἐφεσ. 4, 15). Ἴδον ἐν συνόψει οἱ ἀπὸ Θεοῦ εὐλογημένοι καρποὶ τῶν ἐργασιῶν ἡμῶν, καρποὶ συνοχῆς, κατανοήσεως καὶ ἀγάπης, εἰς καταλλαγὴν καὶ ἐνότητα ὀδηγοῦντες.

Ἡ Ὁρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία ἐχώρησεν ἤδη ἐπὶ τὸ ἔργον, τὸ γόνιμον καὶ ἀποδοτικόν, καὶ ἀνοίγει νῦν τὴν ἱερὰν ὁδὸν τῆς ἐν Κυρίῳ συναρτήσεως καὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ διαλόγου.

Ἐν ταπεινώσει καὶ χαρᾷ Κυρίου ταῦτα ἐξαγγέλλοντες μὲν εἰς τὰ πιστὰ τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τέκνα, εὐαγγελιζόμενοι δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ Δύσει ἀδελφοῖς, τὰς δεήσεις πάντων αἰτούμεθα καὶ τὰς εὐχάς, ἵνα ὁ Κύριος τὴν ἀγαθὴν ταύτην ἀπαρ-

χὴν εὐλογήσῃ καὶ ἀξήσῃ εἰς ἔργον τέλειον, μέχρις οὗ «καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως» (Ἐφ. 4, 3) καὶ «ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εὐρήνης» (Ἐφ. 4, 3) διατελοῦντες, ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μᾶ καρδία ὁμολογήσωμεν, ὅτι «εἰς Κύριος, μία Πίστις, ἐν Βάπτισμα. Εἰς Θεὸς καὶ Πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων καὶ ἐν πᾶσιν ἡμῖν» (Ἐφ. 4, 5—6).

«Αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰῶνων. Ἀμήν» (Ἐφ. 3, 21).

Ἐν τῇ Παυλικῇ νήσῳ Ρόδῳ, τῇ 29ῃ Σεπτεμβρίου τοῦ χιλιοστοῦ ἐνεακοσιοστοῦ ἑξηκοστοῦ τρίτου Σωτηρίου ἔτους.

Οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν Ὁρθοδόξων Ἀντιπροσωπειῶν

- † Ὁ Ἡλιονπόλεως καὶ Θείρων ΜΕΛΙΤΩΝ, Πρόεδ.
- † Ὁ Πηλουσίον ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ,
- † Ὁ Χαλεπίον ΗΛΙΑΣ,
- † Ὁ Κυριακονπόλεως ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΣ,
- † Ὁ Μίνσκ καὶ Λευκορωσίας ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ,
- † Ὁ Ζίτσης ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ,
- † Ὁ Μολδαβίας ΙΟΥΣΤΙΝΟΣ,
- † Ὁ Λοφτσού ΜΑΞΙΜΟΣ,
- † Ὁ Πάφον ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ,
- † Ὁ Πράγας ΙΩΑΝΝΗΣ.

Τὸ περιεχόμενον τοῦ Μηνύματος ἐνεποίησεν ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν εἰς τὸ πυκνότερον ἐκκλησιαστικὸν ναοῦ, ποῦ παρηκολούθησε μετὰ κατανύξεως τὴν διορθόδοξον θεῖαν Λειτουργίαν.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς οἱ ἀντιπρόσωποι ἐπεσκέφθησαν τὴν Ἱερὰν Μονὴν Φιλερήμου, ὅπου ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Ρόδου κ. Σπυριδίων ἔδωσε δεξιῶσιν πρὸς τιμὴν τῶν Ὁρθοδόξων Ἀντιπροσωπειῶν, τὸ δὲ ἐσπέρας ἡ ἀντιπροσωπεῖα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου παρέθεσεν εἰς τὸ «Ξενοδοχεῖον τῶν Ρόδων» δεῖπνον πρὸς τιμὴν πασῶν τῶν ἐν τῇ Διασκέψει ἀντιπροσωπειῶν.

Τὴν Δευτέραν, 30 Σεπτεμβρίου, οἱ σύνεδροι ἐξέδραμον διὰ πλοιαρίου εἰς Σύμνην, ἐπισκεφθέντες τὴν περίφημον ἱστορικὴν Μονὴν τοῦ Πανορμίτου, τιμωμένην ἐπ' ὀνόματι τῶν Ταξιαρχῶν καὶ ἔχουσαν παλαιοτάτην εἰκόνα τοῦ Ταξιάρχου Μιχαήλ, ἐκβρασθεῖσαν κατὰ τὴν παράδοσιν ὑπὸ τῶν κυμάτων. Ὁ πρόεδρος τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Πανορθόδοξου Συσκέψεως Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ρόδου κ. Σπυριδίων παρέθεσε τὴν μεσημβρίαν γεῦμα εἰς τὴν Τραπεζαρίαν τῆς Μονῆς πρὸς τιμὴν τῶν συνέδρων, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποῖου ἀντηλλάγησαν πολλὰ προποσείεις. Τὸ ἀπόγευμα οἱ σύνεδροι παρηκολούθησαν μετὰ ζωνηροῦ ἐνδιαφέροντος εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον Ρόδου τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως ὁργανωθεῖσαν προβολὴν τῶν κινηματογραφικῶν ταινιῶν, αἱ ὁποῖαι ἐλήφθησαν ἐκ τῆς Πανορθοδό-

Η ΠΡΩΤΗ ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΒΙΤΤΕΜΒΕΡΓΗΣ

Α'.

Ἡ πρώτη ἀποτυχοῦσα ἀπόπειρα ἐπικοινωνίας μεταξὺ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Βιττεμβέργης καὶ συναφῶς φιλικῶν σχέσεων μεταξὺ Ὁρθοδόξων καὶ Διαμαρτυρομένων ἐγένετο ἐπὶ τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάσαφ Β' κατὰ τὰ ἔτη 1559—1560 πρωτοβουλία κυρίως τοῦ Μελάγχθωνος καὶ διὰ μέσου τοῦ ἐκ Μυσίας διακόνου τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως Δημητρίου Μυσοῦ. Φαίνεται ὅτι ὁ τελευταῖος οὗτος, ὑπηρετῶν παρὰ τῷ Πατριαρχεῖῳ Κωνσταντινουπόλεως, ἔπεισε τὸν Πατριάρχη Ἰωάσαφ Β' νὰ χορηγήσῃ αὐτῷ ἄδειαν, ἵνα ἐπισκεφθῇ τὴν γενέτειραν αὐτοῦ καὶ ἐκεῖθεν μεταβῇ καὶ εἰς Γερμανίαν, ὅπως σπουδάσῃ ἐπὶ τόπου τὰ τῆς μὴ ἐπαρκῶς γνωστῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει θρησκευτικῆς Μεταρρυθμίσεως ἐν τῇ Δύσει καὶ ἀναφέρῃ αὐτῷ λεπτομερῶς περὶ αὐτῆς. Ὁ δὲ Πατριάρχης, ἐπιθυμῶν νὰ ἀποκτήσῃ πληρεστέρας καὶ πλέον ἐξηκριβωμένας πληροφορίες περὶ τῆς νεοπαγοῦς Ἐκκλησίας τῶν Διαμαρτυρομένων, ἐχορήγησεν αὐτῷ τὴν ἀπαραίτητον κανονικὴν ἄδειαν καὶ εὐλογία καὶ διὰ τὴν ἀποδημίαν ταύτην, μετὰ τῆς ἀνεπισήμου ἐντολῆς ὅπως μεταβαίνων ἐκεῖσε μελετήσῃ τὴν διδασκαλίαν, τὴν λατρείαν, τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἔθνη καὶ ἔθιμα, τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὴν καθόλου ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν τῶν Διαμαρτυρομένων καὶ ἐκθέσῃ τὰ πορίσματα τῆς μελέτης αὐτοῦ πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον¹. Οὕτω κατὰ μῆνα

1. M. Crusii, Turcograecia, Basileae 1584, σ. 264. J. Hottinger, Historia eccles., saec. XVI, Tiguri

ξου Διασκέψεως Ρόδου τοῦ 1961 καὶ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς χιλιετηρίδος τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

Τὴν πρωίαν τῆς Τρίτης, 1 Ὀκτωβρίου, αἱ ἀντιπροσωπεῖαι ἐπέστρεψαν εἰς Ἀθήνας δι' εἰδικοῦ ἀεροσκάφους τῆς «Ὀλυμπιακῆς», προπεμφθεῖσαι εἰς τὸν ἀερολιμένα τῆς Ρόδου ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ρόδου κ. Σπυρίδωνος καὶ τοῦ Δημάρχου Ρόδου κ. Πετρίδη.

Αἱ ἐντυπώσεις τῶν συνέδρων ἐκ τῆς παρουσίας Πανορθόδοξου Συσκέψεως ὑπῆρξαν λίαν ἱκανοποιητικαί, διότι αἱ ἐργασίαι αὐτῆς διεξήχθησαν εἰς ἐξαιρετικῶς ἐποικοδομητικὴν ἀτμόσφαιραν καὶ διότι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία διὰ μίαν ἀκόμη φοράν ἐνεφανίσθη ἡνωμένη καὶ ἔχουσα συνείδησιν τῆς τε ἱερᾶς ἀποστολῆς τῆς ἐν τῷ κόσμῳ καὶ τῆς εὐθύνης τῆς ἐνώπιον τοῦ γενικοῦ αἰτήματος τῆς ἐποχῆς μας διὰ συνεννόησιν καὶ συνεργασίαν.

Ἐν τέλει δέον νὰ ἀναφερθῇ, ὅτι ἡ ὀργάνωσις τῆς Πανορθόδοξου Συσκέψεως ὑπῆρξεν ἀρίστη ἀπὸ πάσης ἐπόψεως χάρις εἰς τοὺς κόπους, τοὺς ὁποίους κατέβαλεν ἡ ἀξία ἐπαίνου Ὁργανωτικῆ Ἐπιτροπῆ.

Μάϊον τοῦ ἔτους 1559 ἔφθασεν ὁ Δημήτριος Μυσὸς εἰς Βιττεμβέργην καὶ ἐφιλοξενήθη παρὰ τῷ Μελάγχθωνι ἀπὸ 20 Μαΐου μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου 1559, περιβληθεὶς ὑπ' αὐτοῦ μετὰ πολλῆς τιμῆς καὶ στοργῆς. Ἡ ἐπίσκεψις ἀκριβῶς αὕτη ἐγένετο ἀφορμὴ καὶ ἀφετηρία τῆς ἀποπειρας τῆς πρώτης ἐπισήμου ἐπαφῆς μεταξὺ Ὁρθοδόξων καὶ Διαμαρτυρομένων διὰ τῆς ἀπ' εὐθείας ἐπικοινωνίας μεταξὺ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Βιττεμβέργης. Διότι ὁ Μελάγχθων κατάρθωσε νὰ κερδίσῃ τὸν ἀσταθοῦς χαρακτήρος καὶ ρευστοῦ θρησκευτικοῦ φρονήματος Δημήτριον Μυσὸν ὑπὲρ τοῦ Προτεσταντισμοῦ, εἶτα δὲ ἐχρησιμοποίησεν αὐτὸν ὡς ὄργανον πρὸς σύναψιν φιλικῶν σχέσεων μετὰ τῆς Ὁρθόδοξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐνάρξεως ἐπιστολιμαίου θεολογικοῦ διαλόγου μετ' αὐτοῦ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωάσαφ Β'.

Πάσας τὰς περὶ τοῦ λίαν ὑπόπτου διακόνου Δημητρίου Μυσοῦ εἰδήσεις, καὶ μάλιστα τὰς περὶ τοῦ μεσολαβητικοῦ ρόλου αὐτοῦ μεταξὺ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Βιττεμβέργης, ἀρῶμεθα πρὸ πάντων ἐξ ἐπιστολῶν τοῦ Μελάγχθωνος πρὸς διαφόρους φίλους του. Καὶ πρῶτον, ὅτι ὁ Δημήτριος Μυσὸς ἦτο διάκονος τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, διατρίψας μάλιστα καὶ ἐν αὐτῷ τῷ Πατριαρχεῖῳ, μαρτυρεῖται τοῦτο μὲν ὑπὸ τοῦ Θεοδοσίου Ζυγομαλά, βεβαιούντος ὅτι ὁ Δημήτριος «διέτριψέ ποτε ἐν τῷ Πατριαρχεῖῳ»², τοῦτο δὲ ὑπὸ τοῦ Μελάγχθωνος, στηριζομένου ἐπὶ τῶν πρὸς αὐτὸν πληροφοριῶν αὐτοῦ τοῦ Δημητρίου Μυσοῦ καὶ γράφωντος πρὸς διαφόρους φίλους του ἐν ἔτει 1559, ὅτι ὁ Δημήτριος οὗτος διετέλεσεν ἐπὶ τριετιᾶν διάκονος ἐν Κωνσταντινουπόλει. Οὕτω π.χ. πρὸς μὲν τὸν Ἰωακείμ Καμεράριον ἔγραψεν, ὅτι «Demetrius triennio fuit diaconus in Ecclesia Byzantii»³, πρὸς δὲ τὸν A. Hardenberg ὅτι «triennio fuit diaconus Constantinopoli»⁴. Τὰ αὐτὰ που ἔγραφε ταυτοχρόνως καὶ πρὸς τοὺς H. Baumgartner⁵, A. Prae-

1655, σ. 50. J. Heineccii, Abbildung der alten und neuen Griechischen Kirche nach ihrer Historie, Glaubenslehren und Kirchengebräuchen, Leipzig 1711, I, 3, σ. 186. L. Harboe, Commentatio de Augustana Confessio ad Graecos delata, Lipsiae 1739. E. Benz, Wittenberg und Byzanz. Zur Begegnung und Auseinandersetzung der Reformation und der östlich-orthodoxen Kirche. Marburg 1949, σ. 59 ἔξ. Ἰω. Καρμίρη, Ὁρθοδοξία καὶ Προτεσταντισμός, Ἀθήναι 1937, σ. 31 ἔξ. Τοῦ αὐτοῦ, ὁ Λούθηρος καὶ ὁ Μελάγχθων περὶ τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, Ἀθήναι 1963, σ. 40 ἔξ.

2. Παρὰ Μ. Κρουσίφ, μν. ἔ. σ. 249.

3. Corpus Reformatorum IX, epist. XIII, Nr. 6763, σ. 826.

4. Αὐτόθι, Nr. 6764, σ. 827.

5. Αὐτόθι, Nr. 6827, σ. 924.

torius⁶, J. Bordingus⁷ καὶ ἄλλους⁸. Ἐνῶ δὲ τὸν Μελάγχθωνα ἐπληροφύρει ὁ Δημήτριος Μυσός, ὅτι διηκόνησεν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ μίαν τριετίαν, πρὸς τὸν Α. Frölich ὠμίλει περὶ ἐξαετοῦς διαμονῆς του ἐν Κωνσταντινουπόλει⁹, συνυπολογίζων πιθανῶς καὶ τὸν πρὸ τῆς χειροτονίας του χρόνον. Ὅτι δ' ἐξ ἄλλου ὄντως ἐπεσεκέφθη ὁ Δημήτριος Μυσός τὴν Βιττεμβέργην καὶ ἐφιλοξενήθη ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Μελάγχθωνος καθ' ὅλον τὸ θέρος τοῦ ἔτους 1559, βεβαιοῖ αὐτὸς ὁ Μελάγχθων ἐν ταῖς ἀνωτέρω ἐπιστολαῖς του, γράφων ὅτι ὁ Μυσός «*totā aestate noster hospes fuit*»¹⁰. Προσεπιβεβαιοῖ δὲ τοῦτο καὶ αὐτὸς ὁ Δημήτριος Μυσός ἐν ἐπιστολῇ του «*τῷ αἰδεσιμωτάτῳ καὶ ἐνδοξοτάτῳ ἀνδρὶ κυρίῳ Φίλιππῳ τῷ Μελάγχθονι, διδασκάλῳ αὐτοῦ φιλάτῳ...τῷ κοινῷ πατρὶ καὶ διδασκάλῳ*», τὴν ὅποιαν μικρὸν μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του ἐκ Βιττεμβέργης ἐπεμψεν αὐτῷ τῇ 15.10.1559 ἐκ Regensburg, καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀναφέρει αὐτῷ τὰ τοῦ ταξειδίου του. Ἐν αὐτῇ, μεταξύ ἄλλων, γράφει, ὅτι «*ἀπήλαυσε τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ἀρίστης νοουθεσίας*» τοῦ «*διδασκάλου του*» Μελάγχθωνος, ἐννοῶν βεβαίως τὴν κατήχησιν αὐτοῦ εἰς τὴν λουθηρανικὴν διδασκαλίαν καὶ γενικῶς τὴν προσέλευσίν του εἰς τὸν Προτεσταντισμόν. Διό, ἐκφράζων τὰ διακατέχοντα αὐτὸν αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης καὶ ἀφοσιώσεως καὶ θαυμασμοῦ πρὸς τὸν «*θεοσεύμενον διδασκάλον*» του καὶ πνευματικὸν «*πατέρα*» Φίλιππον, γράφει, ὅτι «*τῆς νηὸς ἐθέλων σὺν ἀγαθῇ τύχῃ ἐπιβήσεσθαι, τοῦ δὲ σοῦ σεμνοῦ τρόπου, θεοσεύκε Φίλιππε, μεμνημένος ἀεὶ, καὶ τῆς χρηστότητός σου τῶν ἡθῶν, συχνῶς μέγα δακρύων, ὡς ἄλλη τις ὁμηρικὴ κούρη τοῦ μητρικοῦ ἑανοῦ, ἦτοι πατρικοῦ (ἢ πῶς ἂν εἴποιμί σε δικαίως λέξαιμι) ἀπολειφθεῖσα, οὕτω περὶ σοῦ διάκειμαι...*»¹¹.

Περαιτέρω ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἐπιστολῶν τοῦ Μελάγχθωνος πρὸς τοὺς φίλους του συνάγεται προσέτι, ὅτι, διαρκούσης τῆς φιλοξενίας τοῦ Δημητρίου Μυσοῦ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Μελάγχθωνος, διεξήχθησαν μεταξύ τῶν δύο ἀνδρῶν πολλαὶ καὶ ἐκτενεῖς συζητήσεις, καθ' ἃς ὁ μὲν Δημήτριος Μυσός ἐξέθηκε λεπτομερῶς τὴν διδασκαλίαν καὶ τὴν λατρείαν καὶ τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὴν ἐν γένει κατάστασιν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ὑπὸ τοὺς Τούρκους, ὁ δὲ Μελάγχθων ἐπραξε τὸ αὐτὸ διὰ τὴν λουθηρανικὴν Ἐκκλησίαν, ἐπιδιώξας νὰ προσελκύσῃ τὸν Δημήτριον Μυσὸν εἰς τὸν Προτεσταντισμόν, ὅπερ τελικῶς καὶ ἐπέτυχε. Τὸ τελευταῖον δὲ τοῦτο συνάγεται ἐκ τῆς

κατωτέρω μνημονευομένης ἐπιστολῆς τοῦ Μυσοῦ πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἰωάσαφ, ἐκ τῆς φιλοπροτεσταντικῆς δράσεως αὐτοῦ ἐν Μολδαβίᾳ καὶ τῆς συνεπειᾶ ταύτης ἀποδοθείσης αὐτῷ ὑπὸ τῶν Ὀρθοδόξων Μολδαβίας καὶ Κωνσταντινουπόλεως κατηγορίας ἐπὶ προτεσταντισμῷ καὶ ἐκ πολλῶν ἄλλων μαρτυριῶν καὶ ἐνδείξεων, ἐξ ὧν περιοριζόμεθα ἐνταῦθα νὰ μνημονεύσωμεν μόνον δύο: Ἐν πρώτοις ὁ Α. Frölich, τῷ Hans von Ungnad ἐπιστέλλων, ἔγραφεν, ὅτι ὁ Δημήτριος Μυσός «*διέμεινε καλῶς μῆνας τινὰς παρὰ τῷ Φίλιππῳ καὶ ὅτι ἐδιδάχθη ὑπ' αὐτοῦ τὴν ὀρθὴν, καθαρὰν καὶ εὐαγγελικὴν διδασκαλίαν*», δηλαδὴ τὴν προτεσταντικὴν¹². Ἐπειτα ὁ αὐτὸς Frölich διηγεῖται, ὅτι μετὰ τὴν Βιττεμβέργην ὁ Δημήτριος Μυσός ἐπεσεκέφθη τὴν Μολδαβίαν καὶ ἔνεκα τῆς προτεσταντικῆς διδασχῆς του πρὸς τοὺς ἐκεῖ Ὀρθοδόξους ἐχαρκτηρίσθη ὑπ' αὐτῶν ὡς «*Λουθηρανὸς καὶ αἰρετικὸς*», διὰ τὸν λόγον δὲ τοῦτον ἠναγκάσθη ν' ἀναχωρήσῃ ἐκεῖθεν, ἵνα μὴ ὑποστῇ τὸν ἐπὶ τῆς πυρᾶς θάνατον¹³. Ταῦτα πάντα κατηγγέλησαν ὑπὸ τῶν Ὀρθοδόξων Μολδαβῶν πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως, ἐνθα ἦτο φυσικὸν ἀφ' ἐνὸς μὲν νὰ προκαλέσωσιν ἐξέγερσιν κατὰ τοῦ ἀποστάτου καὶ ἀρνητοῦ τῆς Ὀρθοδοξίας Δημητρίου Μυσοῦ, ἦν καὶ ὑπαινίσσεται οὗτος ἐν τῇ ρηθείᾳ πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἰωάσαφ ἐπιστολῇ του, ἀφ' ἐτέρου δὲ νὰ καταστήσωσιν ὑποπτον ἢ μᾶλλον ἐπικίνδυνον διὰ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν τὸν προτεσταντίσαντα τοῦτον διάκονον καὶ νὰ ὀδηγήσωσιν εἰς πλήρες ναυάγιον τὸ ἀνατεθὲν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Μελάγχθωνος μεσολαβητικὸν καὶ φιλενωτικὸν καθόλου ἔργον.

Παρὰ ταῦτα ἡμῶς ὁ Μελάγχθων ἔσχε τὴν ἀτυχῆ ἔμπνευσιν, ὡς προείπομεν, νὰ ἀναθέσῃ εἰς ἐν τόσον ἀκατάλληλον καὶ ὑποπτον καὶ ἀναξιόπιστον πρόσωπον, ἱκανὸν νὰ ἐξαπατᾷ ἄλλοτε μὲν τοὺς Ὀρθοδόξους, ἄλλοτε δὲ τοὺς Διαμαρτυρομένους, ἐμφανιζόμενον κατὰ τὰς περιστάσεις ὑπὸ διπλοῦν προσωπεῖον, ἐν τόσον δυσχερὲς καὶ λεπτόν ἔργον, οἷον τὸ φιλενωτικόν. Διότι ἀναμφιβόλως ὁ Δημήτριος Μυσός ἦτο τύπος ὑποπτος καὶ τυχοδιωκτικὸς, ὡς πιστοῦται ἐκ τῶν περιπλανήσεων αὐτοῦ ἀνὰ τὴν Νοτιοσλαβίαν, Μολδοβλαχίαν, Τουρκίαν, Γερμανίαν, Αὐστρίαν, Οὐγγαρίαν, Βενετίαν κ.λ.π., ἐκ τῆς συνάψεως ἐν αὐταῖς ὑπόπτων σχέσεων μετὰ διαφόρων ἐκκλησιαστικοπολιτικῶν προσωποποιήτων, ἐκ τῆς ἀναμιξέως του εἰς πολιτικὰς ἐπιποθέσεις, ἄλλοτε μὲν ὡς «*νοτάριος τοῦ ρηγὸς τῆς Μπογδανίας*»¹⁴, ἄλλοτε δὲ ὡς στενὸς συνεργάτης τοῦ Ἰακώβου Ἡρακλείδου Βασιλικοῦ κατὰ τὰ ἔτη τῆς ἡγεμονίας αὐτοῦ 1561—1563 ἐν Μολδαβίᾳ¹⁵, ἐτι δὲ ἐκ τῆς ἀρνήσεως τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τῆς προσχωρή-

6. Αὐτόθι, Nr. 6847, σ. 948.

7. Αὐτόθι, Nr. 6832 καὶ 6853, σ. 935 καὶ 953.

8. Βλέπ. E. Benz, μν. ἔ.σ. 61 ἐξ.

9. Αὐτόθι, σ. 77.

10. Ἐπιστολ. Μελάγχθωνος πρὸς J. Bordingus, ἐνθ. ἀν. σ. 935 καὶ 953.

11. Βλέπ. ὁλόκληρον τὸ κείμενον τῆς ἐπιστολῆς παρὰ Μ. Κρουσίφ, μν. ἔ.σ. 263-264. Ἰω. Καρμίρη, Ὀρθοδόξια καὶ Προτεσταντισμός, σ. 35-36. Τοῦ αὐτοῦ, Ὁ Λούθηρος καὶ ὁ Μελάγχθων περὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, σ. 44.

12. Παρὰ J. Kostrencic, Urkundliche Beiträge zur Geschichte der protest. Litteratur der Südslaven in den Jahren 1559-1565, Wien 1874, σ. 43.

13. Αὐτόθι.

14. Θεοδόσιος Ζυγομαλάς, παρὰ Μ. Κρουσίφ, μν. ἔ.σ. 249.

15. Βλέπ. E. Benz, μν. ἔ.σ. 48 ἐξ., 84 ἐξ.

σεώς του εἰς τὸν Προτεσταντισμὸν (ἄγνωστον ἂν μερικῆς ἢ ὀλικῆς, πραγματικῆς ἢ φαινομενικῆς) καὶ ἐξ ἄλλων. Δυστυχῶς τὸν ἄνδρα τοῦτον ἔκρινεν ὁ Μελάγχθων ὡς κατάλληλον διὰ νὰ τὸν χρησιμοποίησῃ ὡς ὄργανον τῆς πρώτης ἐπικοινωνίας καὶ ἐπαφῆς τῆς ἀρτιπαγοῦς Διαμαρτυρήσεως μετὰ τῆς πρεσβυγενοῦς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολῆς διὰ τῆς ἐνάρξεως ἐπιστολιμαίου θεολογικοῦ διαλόγου μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωάσαφ Β'. Πρὸς τοῦτο παρεσκεύασεν ὁ Μελάγχθων, διαρκούντος τοῦ θέρους τοῦ ἔτους 1559, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ ἐν τῷ οἴκῳ του φιλοξενουμένου Δημητρίου Μυσοῦ, ἑλληνικὴν μετάφρασιν τῆς Αὐγουσταίας Ὁμολογίας¹⁶ καὶ ἀνέθηκεν εἰς τὸν παρ' αὐτῷ φιλοξενούμενον διάκονον νὰ μεταφέρῃ αὐτὴν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐγχειρίσῃ εἰς τὸν Πατριάρχην Ἰωάσαφ, διαφωτίσῃ δὲ καὶ προφορικῶς αὐτὸν καὶ τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀνωτέρους ἐκκλησιαστικούς καὶ θεολογικοὺς κύκλους περὶ τῶν κατὰ τὴν Λουθηρίων Μεταρρύθμισιν ἐν τῇ Δύσει καὶ τὴν διδασκαλίαν αὐτῆς.

Ὁ ἀπεσταλμένος δὲ οὗτος φαίνεται ὅτι ἐσχεδιάζε νὰ παρουσιασθῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει ὡς κρυπτολυθηρανὸς καὶ νὰ ἐργασθῇ ὑπόουλως πρὸς διάδοσιν τῶν προτεσταντικῶν ἰδεῶν μετὰ τῶν Ὁρθοδόξων ὑπὸ τὸ ἔνδυμα τοῦ ὀρθοδόξου διακόνου. Καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν τούτων, ἀναχωρῶν ἐκ Βιττεμβέργης, ἐφωδιασθῆ ὑπὸ τοῦ Μελάγχθωνος καὶ δι' ἰδιαιτέρας ἐπιστολῆς πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἰωάσαφ, περὶ τῆς ὁποίας πληροφορεῖ αὐτὸς ὁ Μελάγχθων ἐν ταῖς καὶ ἀνωτέρω μνημονευθείσαις τρισὶν ἐπιστολαῖς του πρὸς τὸν H. Baumgartner, τὸν J. Matthesius καὶ τὸν G. Craconius ἀπὸ 25.9.1559. Δι' αὐτῶν ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς φίλους του τὸ βαρυσήμαντον γεγονός, ὅτι τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἔγραψεν ἐπιστολὴν καὶ διὰ τοῦ Δημητρίου Μυσοῦ ἀπέστειλε «πρὸς τὸν Πατριάρχην τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Βυζαντίου», ὁμοῦ μετὰ τῆς ἑλληνικῆς μεταφράσεως τῆς Αὐγουσταίας Ὁμολογίας, περὶ ἧς ἔγραφε τῇ 18.10.1559 πρὸς τὸν A. Praetorius: «Τὴν ἑλληνικὴν μετάφρασιν τῆς Ὁμολογίας τῶν ἡμετέρων Ἐκκλησιῶν ἀπέστειλα τελευταίως εἰς τὸ Βυζάντιον δι' ἐνὸς διακόνου τῆς Ἐκκλησίας τῆς πόλεως ταύτης», δηλαδὴ τοῦ Δημητρίου Μυσοῦ. Ὁμοίως ἔγραφε τῇ 25.10.1559 καὶ πρὸς τὸν J. Bordingus: «Τὴν ἑλληνικὴν μετάφρασιν τῆς (Αὐγουσταίας) Ὁμολογίας... ἀπέστειλα εἰς Κωνσταντινούπολιν δι' ἐνὸς λογίου ἀνδρός, ὅστις κατέχει ἐκεῖ τὸ λειτουργημα τοῦ διακόνου καὶ ὅστις καθ' ὅλον τὸ θέρους ἐγένετο φιλοξενούμενος παρ' ἐμοί». Εἰς τὰς αὐτομαρτυρίας ταύτας τοῦ ἀποστολέως τῆς ἑλληνικῆς μεταφράσεως τῆς Αὐγουσταίας Ὁμολογίας εἰς Κωνσταντινούπολιν Φιλίππου Μελάγχθωνος προσθετέα καὶ ἡ ἐπιμαρτυρία τοῦ Μαρτίνου Mylius, ἡ ἐπαναληφθεῖσα καὶ ὑπὸ τοῦ Μαρτίνου Κρουσίου, καθ' ἣν

16. Βλέπ. Ἰω. Κ α ρ μ ῆ ρ η, Ὁ Λούθηρος καὶ ὁ Μελάγχθων περὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, σ. 52. Τοῦ αὐτοῦ, Αὐγουσταία Ὁμολογία, ἄρθρον ἐν «Θρησκευτικῇ καὶ Ἠθικῇ Ἐγκυκλοπαίδειᾳ», τ. III, σ. 454 ἐξ.

«εἰς ἐκείνην τὴν ἐπιστολὴν (τοῦ Μελάγχθωνος πρὸς τὸν Ἰωάσαφ) προσέθηκεν ὁ Φίλιππος ἑλληνικὸν ἀντίτυπον τῆς Αὐγουσταίας Ὁμολογίας»¹⁷. Φαίνεται ὅτι ἡ πεποίθησις αὕτη ἦτο διάχυτος καὶ εἰς τοὺς μετὰ ταῦτα διαμαρτυρομένους θεολόγους, ἐξ ὧν ὁ Joh. Henr. Hottinger γράφει, ὅτι «ὁ Δημήτριος... ἑλληνικὸν ἀντίτυπον τῆς Αὐγουσταίας Ὁμολογίας... ἐκόμισε πρὸς τὸν ἑαυτοῦ Πατριάρχην»¹⁸. Τέλος καὶ ἐν τῇ ἐπιστολῇ του πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἰωάσαφ ὁ Δημήτριος Μυσὸς γράφει, ὅτι ἐπανερχόμενος εἰς Κωνσταντινούπολιν «καὶ ἐπιστολάς σοι (τῷ Πατριάρχῃ) κομίζω σοφῶν τινῶν ἀνδρῶν», μετὰ τῶν ὁποίων ἡ πρώτη ἦτο ἀσφαλῶς ἡ τοῦ Μελάγχθωνος μετὰ τῆς ἑλληνικῆς μεταφράσεως τῆς Αὐγουσταίας Ὁμολογίας, ἀς δὲν κατονομάζει, πιθανῶς ἵνα μὴ προδιαθέσῃ δυσμενῶς τὸν Πατριάρχην ὁ ἄλλοπρόσαλλος Μυσὸς¹⁹.

Ἡ ἐπιστολὴ λοιπὸν τοῦ Μελάγχθωνος πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἰωάσαφ, συνταχθεῖσα ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Δημητρίου Μυσοῦ, εἶναι βαρυσήμαντος, τὸ δὲ κείμενον αὐτῆς ἔχει ὡς ἀκολούθως:

«Τῷ παναγιωτάτῳ Πατριάρχῃ τῆς Ἐκκλησίας Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, κυρίῳ Ἰωάσαφ, σεβασμιωτάτῳ, εὖ πράττειν.

Ἀεὶ μὲν ἡ Ἐκκλησία Θεοῦ ἐν τούτῳ τῷ βίῳ, ὥσπερ πλοῖον ἐν κύμασιν, ἐν πολλαῖς θλίψεσι χειμάζεται, νυνὶ δὲ ἐν τῷ νοσερῷ τοῦ κόσμου γῆρα μάλλον ταράττεται ἢ πάλαι ὕπερ ὄρωντες, πολλὰκις στενάζοντες εὐχόμεθα, τὸν Υἱὸν [τοῦ] Θεοῦ κριτὴν ἀπάντων ἀνθρώπων ὅτι τάχιστα ἐλθεῖν θριαμβεύσοντα καὶ ζύμπασαν τὴν Ἐκκλησίαν προσάξοντα εἰς τὴν φανεράν τοῦ αἰδίου Πατρὸς συνήθειαν, ὅπου ἐν πᾶσι μακαρίοις ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἔσεται. Τὰς δυστυχίας οὖν τὰς κοινὰς ἀποδυρομένων ἡμῶν, ἡ τοῦ Δημητρίου διήγησις παραμυθίον τι συνέμιξε, λέγοντος, ὅτι θαυμαστῶς ἔτι σώζει ὁ Θεὸς Ἐκκλησίαν οὐκ ὀλίγην ἐν τῇ Θράκῃ καὶ Ἀσίᾳ καὶ Ἑλλάδι, ὥσπερ πάλαι τρεῖς ἄνδρας ἐν φλογὶ χαλδαϊκῇ σέσωκε. Τοιγαροῦν εὐχαριστοῦμεν τῷ ἀληθεῖ Θεῷ, τῷ Πατρὶ Ἰησοῦ τοῦ Χριστοῦ, ὅτι κρατερῶ χειρὶ ἐν τοσοῦτῳ πλήθει ἀσεβῶν

17. Οὕτως ὁ Κ ρ ο ὄ σ ι ο ς γράφει: «Anno 1559 scripsit Melanchthon, anno aetatis suae 63, epistolam graecam (inquit Martinus Mylius in Chronologia Scriptorum eius) ad Ioasaphum, Patriarcham Constantinopolit., per Demetrium, Diaconum Ecclesiae Constantinopolitanae... Ad illam epistolam addidit Philippus exemplar Confessionis Augustanae graecum, nomine Dolscii editum, sed a Philippo compositum». (Turcograecia, liber III, σ. 264). Καὶ ἐν σελ. 488 ἐπαναλαμβάνει ὁ Κρουσίος: «Miserat et ante ad Ioasaphum Patriarcham, per Demetrium, cuius supra meminimus, exemplar (Augustanae Confessionis graece) Melanchthon, sicut in huius «Chronologia» 1582 in Autumno edita Martinus Mylius testatur».

18. J. H. Hottinger, Historia ecclesiastica, σ. 50/1.

19. Πρβλ. E. Benz, μν. ἔ. σ. 90. Παρατηρητέον ἐνταῦθα, ὅτι, μετὰ τὰς ἀνωτέρω αὐθεντικὰς καὶ ἀνεπιδέκτους ἀμφισβητήσεως μαρτυρίας, ἐλέγχεται ὡς πάντῃ ἀβάσιμος καὶ ἀνακριβὴς ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ B. Σ τ ε φ α ν ῆ δ ο υ, («Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία», Ἀθῆναι 1959, σ. 703), ὅτι «εἶναι ἀπλὴ εἰκασία» ἡ ἀποστολὴ καὶ μεταφορὰ ὑπὸ τοῦ Δημητρίου Μυσοῦ τῆς ἑλληνικῆς μεταφράσεως τῆς Αὐγουσταίας Ὁμολογίας εἰς Κωνσταντινούπολιν.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΑΤΗΧΗΤΑΣ

ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΟΞΥΤΑΤΟΝ

Β'.

Ἔστω καὶ μακρόθεν, τὰ τῆς συγκλήσεως ἀφ' ἐνὸς μὲν τοῦ 11ου Προσκοπικοῦ Τζάμπορη, εἰς τὸν Μαραθῶνα, μὲ τοὺς 14.000 νέους ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον, καὶ τὸ ὑποβλητικὸν σύνθημα «ἀνιχνεύετε ὑψηλότερα καὶ εὐρύτερα», ἀφ' ἑτέρου δὲ τοῦ 19ου Προσκοπικοῦ Συνεδρίου εἰς Ρόδον, ἀμφοτέρων εἰς διεθνή κλίμακα, ἐθαύμασαν ἀσφαλῶς τὰς τεραστίαις αὐτὰς ὀργανωτικὰς προσπάθειαις, τὰς ἀποβλεπούσας πρὸς τὸ καλὸν τῆς νεότητος. Καὶ χωρὶς νὰ θέλουν, προβαίνουν εἰς συγκρίσεις, αἰτίνας ἀποβαίνουν συντριπτικαὶ δι' ἡμᾶς, τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἀσχολουμένους μὲ τὴν πνευματικὴν καθοδήγησιν τῆς νεότητος, ἔστω καὶ ἂν ὑπάρχη τεραστία διαφορὰ ὡς πρὸς τὰς οἰκονομικὰς ἐκατέρωθεν δυνατότητας, διατεθέντων ὑπὸ μόνου τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἱκανῶν ἑκατομμυρίων δραχμῶν διὰ τὸ ἐν λόγῳ Τζάμπορη. Καὶ σκέπτεται κανεὶς μὲ κάποιαν μελαγχολίαν: Ἐὰν ἡ Ἐκκλησία μας ἀπεφάσιζε νὰ συναγείρη τὰς κατηχητικὰς τῆς δυνάμεις, τοῦ Ἑλλαδικοῦ ἔστω χώρου, πόσα καὶ πόσον μεγάλα καὶ θαυμαστὰ θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιτελέσῃ πρὸς προαγωγὴν τοῦ θεσμοῦ τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου καὶ ἄρα ἐπ' ἀγαθῶ τῆς νεότητος! Τὸ εἶχομεν προτείνει, μετὰ τοῦ προσήκουτος σεβασμοῦ, εἰς τὸ περυσινὸν ἄρθρον μας, ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν Κατηχητικῶν μαθημάτων, ἀπὸ τῶν φιλοξένων τούτων στηλῶν τοῦ ἐπισήμου ὄργανου τῆς

Ἐκκλησίας μας, τονίσαντες δηλ. τὴν ἀνάγκην συγκλήσεως ἐνὸς μεγάλου Συνεδρίου Κατηχητῶν. Πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία κατέχει πνευματικὰς δυνάμεις, τῶν ὁποίων τὸ μέγεθος καὶ τὴν σημασίαν παρέχει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἀγνοεῖ. Καὶ διὰ τοῦτο δὲν τὰς ἀξιοποιεῖ. Μὲ μίαν συστηματοποίησιν καὶ ἀνασύνταξιν, θαύματα θὰ ἐπετελεῖ. Ὁ γράφων, ἀπὸ πρόσφατον πάλιν συζήτησιν μὲ ἐμπνευσμένους καὶ πεπειραμένους Κατηχητὰς κατείδε, διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν, τὴν ἐπέιγουσαν ἀνάγκην μίαις γενικῆς ἢ πολλῶν μερικωτέρων, κατὰ τόπου, συσκέψεων τῶν Κατηχητῶν, μὲ πρωτοβουλίαν καὶ ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν πάντοτε τῆς ἐπισήμου Ἐκκλησίας, ἧς ἐντολοδόχοι τυγχάνουν οἱ ἀγαπητοὶ Κατηχηταί. Διὰ νὰ ἀνταλλάξουν γνώμας καὶ σκέψεις ἐπὶ τόσων σοβαρῶν προβλημάτων, ἄτινα ἀπασχολοῦν τὴν νεότητα καί, εἰδικώτερον, ἐνδιαφέρουν τὸν κατηχητικὸν θεσμόν. Θὰ εἶναι πολὺτιμος ἡ ἀνταλλαγὴ τῆς ἀποθησαυρισθείσης μέχρι τοῦδε πείρας καὶ ἡ εὐκαιρία δεοντολογικῶν ὑποδείξεων, ὡς λ.χ. περὶ προγράμματος διδασκαλίας, τῆς παρεχομένης ὕλης, τῆς ψυχαγωγίας, ἴσως ἀκόμη καὶ τῆς καταλληλοῦς τῆς ὀνομασίας «Κατηχητικὸν Σχολεῖον», ὅπερ ὄνομα σήμερον προξενεῖ δυσφορίαν εἰς πολλοὺς, μεγάλους καὶ μικροὺς. Διὰ τὴν ἀραγε, ἡ σημερινὴ κοινωνία δὲν τρέφει τόσην ἐμπιστοσύνην πρὸς τὸν θεσμόν, ὅσην ἄλλοτε, φρονούσα, ὅτι παρασκευάζει θρησκολήπτους τύπους,

καὶ θεοσυγῶν ἐχθρῶν σφίζει ποίμνιον αὐτῶ, ὃ τὸν Υἱὸν αὐτοῦ Ἰησοῦν Χριστὸν ὀρθῶς τιμᾷ καὶ ἐπικαλεῖται. Καὶ δεόμεθα ἀεὶ πανταχοῦ συλλέγεσθαι καὶ συγκροτεῖσθαι ἀγίας Ἐκκλησίας. Ἐώρακε δ' ὁ αὐτὸς Δημήτριος ἡμετέρας συνάξεις καὶ τῆς διδασκαλίας ἀκροατῆς ἐγένετο. Διηγῆσασθαι οὖν δυνήσεται, ὅτι εὐσεβῶς τὰς ἀγίας Γραφὰς, τὰς προφητικὰς τε καὶ ἀποστολικὰς, καὶ τοὺς τῶν ἀγίων Συνόδων κανόνας περὶ δογμάτων καὶ τὴν ἡμετέρων Πατέρων διδασκαλίαν, τοῦ Ἀθανασίου, Βασιλείου, Γρηγορίου, Ἐπιφανίου, Θεοδωρήτου, Εἰρηναίου καὶ ὁμοουσύντων τούτοις, τηροῦμεν. Τὰς δὲ παλαιὰς βδελυρίας, τὰς τοῦ Σαμοσατέως καὶ Μανιχαίων καὶ Μωαμιτῶν καὶ πάντων τῶν καταράτων, οὓς ἀποδοκιμάζει ἡ ἀγία Ἐκκλησία, διαρρηδὴν ἀποβδελυττόμεθα, καὶ διδάσκομεν θεοσεβειαν εἶναι τὴν ἀληθῆ πίστιν καὶ ὑπακοὴν τὴν κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Θεοῦ, τοὺς ἡμῖν ἐπιταχθέντας, οὐ κατὰ τὰς δεισιδαιμονίας ἢ ἐθελοθηρησείας, ἃς ἀπαίδευτοι τῶν Λατίνων μοναχοὶ εὗρηκασιν ἔξω τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ. Δεόμεθα οὖν, μὴ πιστεῦειν Ἰμᾶς, σοφοὺς ἄνδρας, ταῖς διαβολαῖς, ἃς πλάττουσι καθ' ἡμῶν ἐχθροὶ τινες τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ κατὰ τὸν φυσικὸν τε

καὶ θεῖον νόμον, ὁμοίως ἀμφοῖν ἀκροᾶσθαι καὶ τῇ ἀληθείᾳ καὶ τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ συνηγορεῖν, ὡς περ οἴδατε τοῦτο τὸ ἔργον λατρείαν εἶναι Θεῶ μάλιστα ἀρέσκουσιν.

Ἐρρωσο, σεβασμιώτατε πάτερ. Ἐν τῇ Σαξωνίᾳ, ἐν ἔτει ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀφνθ'.

Φίλιππος Μελάγχθων»²⁰.

(Συνεχίζεται)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΜΙΡΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

20. Corpus Reformatorum, τ. IX, σ. 922/3. M. Krou-siou, μν. ε.σ. 559, ἐτι δὲ σ. 204, 248/9, 284, 488. M. Dresser, Gymnasmatum linguae graecae libri tres, Lipsiae 1592, σ. 224/8. E.A. Schelstrate, Acta Orientalis Ecclesiae contra Lutheri haeresim, Romae 1739, σ. 73/4. P. h. Cyprii, Chronicon Ecclesiae Graecae, Lipsiae 1687, σ. 36, 326. J. Fabricii, Bibliotheca Graeca, Hamburgi 1726, t. XIII, σ. 468/70. Le Quien, Oriens Christianus, Parisiis 1740, I, 134. Κ. Σάθα, Βιογραφικὸν σχέδιον περὶ τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Β', Ἀθῆναι 1870, σ. 18'-κ'. Ἰω. Καρμίρη, Ὁρθοδοξία καὶ Προτεσταντισμός, σ. 33/4. Τοῦ αὐτοῦ, Ὁ Λούθηρος καὶ ὁ Μελάγχθων περὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, σ. 48.

“Ο ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ,, ΤΟΥ Κ. ΜΠΑΣΤΙΑ

Εὐχαρίστως παρουσιάζομεν ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ» τὸ παρὸν ἐξαιρετὸν ἔργον ἐκλεκτοῦ λογοτέχνου καὶ πνευματικοῦ τῆς χώρας ἡμῶν ἀνδρός, εἰς τὸν ὁποῖον πολὺ αἰοφείλονται χάριτες, διότι ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ, συνδυάζοντος μετὰ πλουσίου λογοτεχνικοῦ ταλάντου καὶ εὐρεῖαν γενικὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν μόρφωσιν καὶ ἀπροκάλυπτον θρησκευτικὴν εὐρον τὸν κατάλληλον ἐρμηνευτὴν καὶ ὑμνητὴν δύο πολὺ διαφόρου μορφώσεως καὶ χαρακτῆρος καὶ δραστηριότητος ἑλληνικαὶ θρησκευτικαὶ προσωπικότητες, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀφ’ ἑνὸς ὁ πολὺ ἠδικοκλήμενος καὶ ὡς «ἀγύρτης» ἀκόμη χαρακτηρηθεὶς Χριστοφόρος Παπουλάκος, ἀφ’ ἑτέρου δὲ ὁ παρὰ πᾶσαν παραγνώρισιν ἐγκαίρως ἐπιβληθεὶς εἰς τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν καὶ δικαίως ἀναγνωριζόμενος σήμερον, ἂν ὄχι ὡς ὁ «πρῶτος ἐθνικὸς συγγραφέας» (κατὰ τὸν Σπ. Μελά), πάντως ὡς ὁ πρῦτανος τῆς ἑλληνικῆς

διηγηματογραφίας, ὁ Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης. Τοῦ «Παπουλάκου» ἐκδοθέντος ἤδη εἰς τέσσαρας ἐκδόσεις ἀπὸ τοῦ 1952 καὶ ἀρκούντως ἤδη ἀπὸ διαφόρων πλευρῶν ἐπαινεθέντος, θὰ περιορισθῶμεν ἐνταῦθα εἰς τὸν «Παπαδιαμάντην».

Ὁ πρὸς τὴν προσωπικότητα ταύτην θαυμασμὸς τοῦ κ. Μπαστιαῖ εἶναι πολὺ παλαιότερος, ἐκδηλωθεὶς τοῦλάχιστον ἀπὸ τοῦ 1928, ὅτε ἐξέδιδεν οὗτος τὸ καλὸν λογοτεχνικὸν περιοδικὸν «Ἑλληνικὰ Γράμματα», ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ ὁποῖου «ἐστάθη ὁ κατ’ ἐξοχὴν προπαγανδιστὴς τοῦ Παπαδιαμάντη», ὅπως γράφει εἰς τὴν γνωστὴν λαμπρὰν καὶ ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν βραβευθεῖσαν περὶ Παπαδιαμάντη μονογραφίαν του, τὴν περιληφθεῖσαν εἰς τὸν 6 τόμον τῶν «Ἀπάντων τοῦ Παπαδιαμάντη» (σελ. 405), ὁ ἐνθουσιώδης θαυμαστὴς του κ. Γ. Βολέττας. Καὶ τότε μὲν ἡ προσπάθεια τοῦ κ. Μπαστιαῖ ἦτο νὰ ἐξάρη κυρίως τὴν σημασίαν τοῦ Πα-

μὲ ψυχικὰς ἀνωμαλίας καὶ πλέγματα κατωτερότητος, ἀκόμη δὲ καὶ ὑποκριτὰς, πλάσματα δηλ. ἀντικοινωνικά; Καὶ διατὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ Κ.Σ. διαρρέουν ὀσημέραι; Πταίει ἄραγε μόνον τὸ ὑλιστικὸν ρεῦμα τῆς ἐποχῆς καὶ ὁ μοντερνισμὸς, ἢ μήπως πταίομεν καὶ ἡμεῖς οἱ εἴτε κατευθύνοντες τὴν κατηχητικὴν ἐργασίαν, εἴτε εἰς αὐτὴν τεταγμένοι καὶ διακονοῦντες; Ἀλλὰ, διὰ τοῦτο ἀκριβῶς καὶ αὐτῶν τῶν ἰδίων τῶν Κατηχητοπαίδων, ἀμφοτέρων τῶν φύλων, καὶ ἐκείνων ἀκόμη, εἰ δυνατόν, τῶν μὴ φοιτῶντων εἰς τὰ Κ.Σ. παιδιῶν καὶ νέων αἱ σκέψεις καὶ προτάσεις, αἱ ἀνησυχία καὶ ὁ προβληματισμὸς θὰ ἔδει νὰ ἀκουσθῶν, ἐντὸς μιᾶς ἀτμοσφαιρας κατανοήσεως καὶ ἐγκαρδιότητος, ἐξασφαλιζομένης οὕτω τῆς δυσ-επιτεύκτου εἰς τοιαύτας περιστάσεις ἐμπιστοσύνης καὶ τῆς εὐλικρινείας τῶν παιδιῶν, διὰ καταλλήλου χειρισμοῦ τοῦ ὄλου θέματος ἀπὸ μέρους τῶν ὀργανωτῶν. Καὶ γράφομεν τὰ ἀνωτέρω, διότι πολὺ φοβούμεθα, ὅτι τῆς εὐθύνης διὰ τὴν κρίσιν, τὴν ὁποῖαν—εἶναι πλέον κοινὸν μυστικὸν—διέρχεται τὸ Κ.Σ., δὲν εἶναι ἀπηλλαγμένη αὐτὴ αὕτη ἢ Κατηχοῦσα Ἐκκλησία, τ.ἔ. ὅλοι γενικῶς οἱ, κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ, διδάσκαλοι τοῦ Εὐαγγελίου. Αἱ αἰτιάσεις καὶ τὰ παράπονα τῶν νέων, καὶ ἐδῶ καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν στάσιν ἐν γένει τῆς Ἐκκλησίας ἀπέναντι τῶν νέων, ὅτι δηλ. αὕτη δὲν εὐρίσκειται ὅσον ἔπρεπε κοντὰ εἰς τὰ νεῖα καὶ δὲν ἔχει ἐνδιαφερθῆ σοβαρῶς διὰ τὰ ζητήματά των, δὲν εἶναι ἐντελῶς ἀβάσιμα. Ἀλλὰ τότε, μήπως δὲν εἶναι ἐντελῶς ἀδικος καὶ ἢ προσαπτομένη κατηγορία, ὅτι πταίει αὕτη ἢ Ἐκκλησία, ἢ ὁποῖα ἀντὶ νὰ ἐλκύη τὴν νεότητα, ἀκουσίως βεβαίως, τὴν ἀπωθεῖ; Καὶ ἄρα τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου μετὰ τινος ἐπιτιμητικῆς διαθέσεως «μὴ κωλύετε αὐτά», μήπως ἀφορᾷ κατὰ τινὰ τρόπον καὶ εἰς αὐτὴν; Μήπως—διὰ νὰ ἐπιμείνωμεν περισσότερον εἰς τὸ καιὸν θέμα μας—ἢ κατηχητικὴ διδασκαλία εἶναι εἰς πολλῶν Κατηχητῶν τὸ στόμα, ξηρὰ, ἀνουσία, τυποποιημένη, τὸ

δὲ μάθημά των προκαλεῖ ἀνίαν, κατανατᾷ ἐπομένως ρουτίνα καὶ αὐτὸ μέσα εἰς τὴν μηχανοποιημένην σύγχρονον ζωὴν, μία ὠραιολογία ἀβαθῆς καὶ φλυαρία εὐσεβῆς, μία σχολαστικὴ ἠθικολογία, σοφὴ μὲν, πλὴν χωρὶς πνοήν, παλμὸν καὶ Ὁρθόδοξον λειτουργικὸν χρῶμα, ἐνῶ θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναμοχλεύη τὴν παιδικὴν ψυχὴν, νὰ ἠλεκτρίζη καὶ ἐλκύη εἰς Χριστόν, παρέχον σταθερὸν προσανατολισμὸν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ κατηχουμένου καὶ δημιουργοῦν μόνιμα χριστιανικὰ βιώματα; Μήπως πέραν μιᾶς τοιαύτης ξηρᾶς διδασκαλίας δὲν ἐδώκαμεν τίποτε ἄλλο εἰς τὰ παιδιὰ τοῦ ὑπερμεσοῦντος 20οῦ αἰῶνος, παιδιὰ δηλ. μὲ ἀνησυχίας, προβλήματα, ἀκόμη δὲ καὶ ἀξιώσεις, ποὺ δὲν ἀπησχόλουν τοὺς μαθητὰς τῶν Κ.Σ. κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἰδρύσεως καὶ πρώτης ἀκμῆς των; Μήπως δὲ, κατὰ συνέπειαν, καὶ εἰς τὰ καθ’ ἡμᾶς θὰ εἶχεν ἐφαρμογὴν τινὰ τὸ λεχθὲν κατὰ πρόσωπον ξένου ἀνωτέρου κληρικοῦ, ὅτι δηλ. «ἢ Ἐκκλησία δὲν ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν ψυχὴν τῶν νέων», καθὼς καὶ τὸ ἐπι υπερβολικώτερον καὶ ἀδικον, ὅπερ πάντως ἐλέχθη καὶ μάλιστα ἐγράφη, καὶ δέον νὰ μᾶς ἐμβάλῃ εἰς σκέψεις, ὅτι δηλ. ἢ Ἐκκλησία δὲν ἐγγίζει καμμίαν χορδὴν τοῦ σημερινοῦ νέου...;

Σημειωτέον, ὅτι κατ’ ἀσφαλεῖς πληροφορίας, καὶ εἰς ξένας χώρας παρατηρεῖται διαρροὴ παιδιῶν ἀπὸ τὸ Κ.Σ., τὸ «Κυριακόν» λεγόμενον, τὸ ὁποῖον καὶ ἐκεῖ διέρχεται κρίσιν, πράγμα ὅπερ, ὅσον καὶ ἂν μᾶς φαίνεται ἀπὸ μιᾶς ἀπόψεως παρήγορον, δὲν μειώνει, ἐν τούτοις, τὰς ἰδικὰς μας εὐθύνους διὰ τὰ παρ’ ἡμῖν συμβαίνοντα.

Καὶ ἢ μὲν Ἐκκλησιαστικὴ Ἠγεσία θὰ πράξη ἀσφαλῶς τὸ χρέος της καὶ ἐν προκειμένῳ, πρὶν εἶναι πολὺ ἀργά... Διότι πᾶν ἄλλο ἢ «ἀμελητέαν ποσότητα» θεωρεῖ τὴν νεότητα, ἔχουσα συναίσθησιν τῆς ἰστορικῆς εὐθύνης της ἐν προκειμένῳ. Οἱ Κατηχηταὶ ὁμως, πρὸς οὓς ἀπευθύνονται αἱ γραμματεῖαι, τί θὰ πράξουν;

(Συνεχίζεται)

Πρωτοσ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΓΙΑΛΟΥΡΗΣ

παδιαμάντη ὡς «άνθρώπου καὶ μεγάλου καλλιτέχνου», ἐν δὲ τῷ παρόντι δοκιμῇ ἀναλαμβάνει οὗτος εἰς ἑννέα κεφάλαια νὰ φιλοτεχνήσῃ τὴν προσωπογραφίαν τοῦ μεγάλου τούτου τοῦ Ἔθνους ἡμῶν πνευματικοῦ ἀνδρὸς ὡς χριστιανικῆς προσωπικότητος. Ἐν τῷ α' κεφαλαίῳ (σ. 7—35), τὸ ὁποῖον προσφυῶς ἐπιγράφεται «Σχεδιάσμα πνευματικῆς γεωγραφίας», προτάσσεται εὐλόγως ἀριστοτεχνικὴ περιγραφή τοῦ ἀπαραιτήτου διὰ τὴν κατανόησιν τοῦ προσωπογραφουμένου ἀνδρὸς φυσικοῦ ἅμα καὶ πνευματικοῦ περιβάλλοντος καὶ κλίματος, ὅπου οὗτος ἐγεννήθη καὶ διήλθε τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, τῆς χαριτωμένης νῆσου Σκιάθου, ἡ ὁποία καὶ συγκεκριμένως ἡ ἱστορικὴ Μονὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ εἶχε χρησιμεύσει ἀπὸ τοῦ 1794 ὡς ἄσυλον τῶν ἀπὸ τοῦ Ἁγ. Ὁρους ἐκδιωχθέντων Ἡσυχαστῶν Κολλυβάδων, μαθητῶν τῶν ἁγίων Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου καὶ Μακαρίου Νοταρᾶ, δι' ὃ καὶ ἡ μικρὰ αὕτη καὶ πρῶν ἄσμος νῆσος χαρακτηρίζεται ὑπὸ τοῦ κ. Μπαστιᾶ ὡς «κιβωτὸς Ὁρθοδοξίας καὶ σύμβολον ὀρθοδόξου πνευματικότητος» (σ. 30). Σημειωτέον δὲ ὅτι τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον διεδραμάτισεν εἰς τὴν ἐξελίξιν τοῦ ζητήματος τῶν «μνημοσύνων», ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πνευματικὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος, ἡ Σκιάθος καὶ ἡ ἐν αὐτῇ Μονὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τυγχάνει γνωστὴ καὶ εἰς τοὺς ξένους τοὺς ἀσχοληθέντας περὶ τὰ ζητήματα ταῦτα, ἐν οἷς καὶ ὁ κ. Le Guillou ἐν τῷ προσφάτως ἐκδοθέντι ἔργῳ του *L'esprit de l'Orthodoxie* (1961), σελ. 101—102. Ἡδὴ δὲ τὸ κεφάλαιον τοῦτο τοῦ βιβλίου τοῦ κ. Μπαστιᾶ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ «τηλαυγὲς μέτωπον» τοῦ παρόντος δοκιμίου. Τὸ β' κεφ. (σ. 37—62) εἶναι ἀφιερωμένον εἰς τοὺς πνευματικούς ἡρωόνοους τοῦ Παπαδιαμάντη, οἱ ὅποιοι ἦσαν οἱ μνημονευθέντες πρόσφυγες Ἡσυχασταὶ Κολλυβάδες, ὡς ἐχαρακτηρίζοντο ὑπὸ τῶν πολεμίων των, πλησίον τῶν ὁποίων Κολλυβάδων εἶχε μαθητεύσει καὶ ὁ ἐγγράμματος καὶ εὐσεβέστατος ἱερεὺς πατὴρ του (σ. 39). Τὸ γ' κεφ. (σ. 63—102) παρουσιάζει εἰς τὸν ἀναγνώστην τοῦ βιβλίου τούτου τοὺς τρεῖς δρόμους, μετὰ τῶν ὁποίων ἔπρεπε νὰ ἐκλέξῃ ὁ Παπαδιαμάντης τὸ στάδιόν του, δηλ. μετὰ τῆς τοῦ Ἁγ. Ὁρους, τῶν θεολογικῶν σπουδῶν ἐν τῷ Ἔθν. Πανεπιστημίῳ καὶ τῶν κλασσικῶν σπουδῶν ἐν τῇ Φιλοσοφικῇ του Σχολῇ καὶ ἐκ τῶν ὁποίων, διὰ λόγους ἀναπτυσσομένους διὰ μακρῶν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως, προετιμήθη ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολή, χωρὶς ὅμως νὰ θελήσῃ ὁ Παπαδιαμάντης νὰ λάβῃ καὶ τὸ πτυχίον αὐτῆς. Ἐν τῷ δ' κεφ. (σ. 103—125), τὸ ὁποῖον ἐπιγράφεται «Ἡ μεταφυσικὴ τῆς πενίας», περιγράφεται μεθ' ἱκανῆς γνώσεως τῶν πραγμάτων καὶ δυνάμεως λόγου ἢ οὕτως εἰπεῖν ἕτερα (μετὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν) ἢ μᾶλλον ἢ τρίτη σχολή, ὅπου ἐμαθήτευσεν ὁ Παπαδιαμάντης, ἡ πενία. Παρὰ τοῦτο, δὲν εὐκλύσθη ὁ Παπαδιαμάντης ἀπὸ τὸν σοσιαλισμόν. «Ἡ μεγαλυτέρα πλάνη καὶ ἡ κυνικωτέρα πλαστογραφία εἶναι νὰ νομίζωμε πῶς ὁ σοσιαλισμὸς εἶναι ἐφαρμοσμένος χριστιανισμὸς στὸ κοινωνικὸ πεδίο. Εἶναι ὀλότελα τὸ ἀντίθετον» (σ. 108). «Ἡ φτώχεια τοῦ Παπαδιαμάντη δὲν εἶναι κακοτυχία τῆς ζωῆς του, ἀλλὰ καρπὸς χριστιανικῆς ὀριμότητος» (σ. 109). Τὸ ε' κεφ. (σ. 127—150) εἶναι ἀφιερωμένον εἰς τὸν κόσμον τοῦ Παπαδιαμάντη, ὁ ὁποῖος εἶναι «ὁ κόσμος ποῦ βρισκεται σιμώτερα στὸ Θεό», ὁ κόσμος τῶν νησιῶν «ποῦ εἶναι ὀργανικὰ δεμένος μετὰ τὴ γῆ, τὴ θάλασσα καὶ τὴ βλάστησιν». Εἶναι «ὁ κόσμος ὁ πονεμένος, ὁ κόσμος μετὰ τὸ ἀπίθανο μεγαλεῖον, ὁ ὁποῖος «παρὰ τὴν ἀγνωσία του, εἶναι ὁ πρῶτος καὶ καλύτερος ἀκροατὴς καὶ δέκτης

τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ» (σ. 150). Τόσον τὸ κεφάλαιον τοῦτο, ὅσον καὶ τὰ ἐπόμενα, εἶναι διηρησμένα δαφιλῶς διὰ γνωμῶν τοῦ Παπαδιαμάντη, ὅστις καὶ δίδει εἰς αὐτὰ τίτλους ἀνταποκρινόμενους πρὸς τὴν ἀνεξάντλητον ποικιλίαν τῶν θεμάτων του, ὅπως εἶναι τὸ κεφ. στ', ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Τὸ δαιμονιακὸ πᾶνθεον» (σ. 151—192) καὶ τὸ ζ' κεφ. ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ὁ κῆπος τῆς ἀγιότητος» καὶ ὑπότιτλον «Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ» (σ. 193—217).

Τὸ η' κεφ. ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἐκκλησία καὶ κλήρος» (σ. 219—274) ἀφιερῶνται ὁ κ. Μπαστιᾶς εἰς τὴν ἔναντι τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ κλήρου στάσιν τοῦ Παπαδιαμάντη καὶ εἰς τὰς σχετικὰς του ἰδέας, ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ὁποίων θέτει τοὺς λόγους τοῦ Χρυσοστόμου «οὐδὲν λυμáινεται καὶ βλάπτει τῇ θρησκείᾳ τῇ ἡμετέρᾳ, ὡς τὸ τοῖς ἀπίστοις λαβῆναι τινὰ παρέχειν» (Λόγος Ζ' εἰς τὴν Γένεσιν). Ἀφορμὴν λαμβάνει ὁ κ. Μπαστιᾶς ἀπὸ τὴν τελευταίαν ἀπάντησιν τοῦ Παπαδιαμάντη εἰς τὸν «Λόγον», τὸ φύλλον τοῦ Μακράκη, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπάντησιν καθορίζεται σαφῶς ἡ στάσις του ἔναντι τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας. «Ἐγὼ εἶμαι τέκνον γνήσιον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐκπροσωπούμενης ὑπὸ τῶν ἐπισκόπων της. Ἐὰν δὲ τυχὸν πολλοὶ τούτων εἶναι ἀμαρτωλοὶ, ἀρμοδία εἶναι νὰ κρίνῃ μόνον ἡ Ἐκκλησία καὶ μόνον τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ Θεοῦ ἡμεῖς πρέπει νὰ ἐπικαλούμεθα». Ἐντεῦθεν δὲ λαμβάνει ἀφορμὴν ὁ κ. Μπαστιᾶς νὰ διατυπώσῃ διὰ τοῦ στόματος τοῦ ἡρώος του τὴν προσωπικὴν του γνώμην περὶ τῶν «παρεκκλησιαστικῶν καὶ παρασωματικῶν προσπαθειῶν», τὸ ὁποῖον θεωρεῖ ὡς «στὸ βάθος ὁμολοούμενης ἢ ἀνομολόγητης ἀποδοκίμασις τῆς Ἐκκλησίας», ταυτιζομένης προφανῶς πρὸς τοὺς ἐπισκόπους καὶ τὸν κλῆρον, ὁπόθεν ἐξηγεῖται καὶ ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν προσπαθειῶν τούτων ὡς «παρεκκλησιαστικῶν». Ἡ ἀντίθεσις ὅμως τοῦ Παπαδιαμάντη πρὸς τὸν Μακράκην εἶναι, ὡς ἀναφέρει καὶ ὁ κ. Μπαστιᾶς (σελ. 234), παλαιότερα, χρονολογούμενη τοῦλάχιστον ἀπὸ τοῦ 1891 (ἂν καὶ φαίνεται παλαιότερα), ὅτε ἠναγκάσθη νὰ δημοσιογραφῆσῃ ἐν τῇ ἐφημερίδι «Ἀκροπόλει», ἐπειδὴ ὁ Μακράκης, ἔχων πλέον ἀποβάλλει πάντα χαλινὸν καὶ ἔχων ἤδη πρὸς πολλοὺ δημιουργίῃ πραγματικὴν παρασυναγωγὴν, δηλ. ἔχων πλέον ἀποχωρισθῆ ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας μετὰ τὰ λεγόμενα «Σιμωνιακά», εἶχε, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καταγγεῖλει εἰς τὴν εἰσαγγελίαν τοῦ Βόλου δύο ἱερεῖς, ἐν οἷς καὶ αὐτὸς ὁ πατὴρ τοῦ Παπαδιαμάντη οἰκονόμος Ἀδαμάντιος Ἐμμανουήλ, «διότι ὑπέμνησαν εἰς τὸ ποιμνιὸν των, ὅτι εἶναι ἐλεύθεροι μὲν νὰ ἀκολουθήσωσι τὸν κ. Μακράκην, ἐὰν θέλωσιν, ἀλλὰ νὰ μὴ λησμονήσωσιν ὅτι ὁ κ. Μακράκης ἔχει ἀποκηρυχθῆ ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου ὡς κακόδοξος καὶ ἀπειθὴς καὶ ὄχι μόνον ἡ Ἱ. Σύνοδος τὸν ἀπεκήρυξε, ἀλλὰ καὶ ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἐκύρωσε τὴν τοιαύτην ἀποκήρυξιν δι' ἐγγράφου της». Ὑπῆρξε δὲ καὶ συνέχεια εἰς τὰς προστριβὰς τοῦ Παπαδιαμάντη μετὰ τοῦ Μακράκη (βλ. σελ. 235). Ἰδοὺ λοιπὸν τὰ βαθύτερα αἰτία τῆς ἀντιθέσεως τοῦ Παπαδιαμάντη πρὸς τὸν Μακρακισμόν, ὡς ἐκδηλοῦται αὕτη καὶ ἐν τῷ «Διδάχῳ» του καὶ ἀλλαχοῦ, ὡς καὶ ἐν τῇ εἰρημένῃ τελευταίᾳ ἀπάντησει του εἰς τὸν «Λόγον» τοῦ Μακράκη, αἷτια οὕτε προσωπικὰ οὕτε προγνωστικὰ τῆς μελλοντικῆς ἐξελίξεως, ἀλλ' ἐνδεικτικὰ ἀφοσιώσεως υἱικῆς πρὸς τὴν καταδικάσαν τὸν Μακράκην μητέρα Ἐκκλησίαν, αἱ πρὸς τὴν ὁποίαν σχέσεις τῶν μεταγενεστέρων θρησκευτικῶν ὀργανώσεων, ἐξαιρέσει ὀρισμένων ἐξάλλων ἀτομικῶν ἐκδηλώσεων, δὲν πρέπει

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Πρόβλημα ἠθικῆς ποιότητας.

Ἡ «Ἐκκλησία», ὡς τὸ ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μένει πάντοτε μακρὰν οἰασθήποτε πολιτικῆς παρατάξεως. Τοῦτο ὅμως οὐδέποτε σημαίνει, ὅτι ἡ «Ἐκκλησία» ἀδιαφορεῖ διὰ τὴν πορείαν καὶ ἐξέλιξιν τῶν πολιτικῶν μας πραγμάτων. Ὅθεν ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἐπὶ θύραις ἐκλογῶν ἡ «Ἐκκλησία» εὐχεται ὀλοφύγως, ὅπως οἱ διὰ τῆς ψήφου τοῦ λαοῦ ἀναδειχθῆσόμενοι ἄρχοντες τοῦ Ἐθνους κυβερνήσουν συμφώνως πρὸς τὴν ἑλληνορθόδοξον δεοντολογίαν τῆς ἱκανοποιητικῆς ἀντιμετώπισεως καὶ λύσεως τῶν πολιτικῶν προβλημάτων.

Ὡς πολλάκις ἔχει διακηρυχθῆ ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς «Ἐκκλησίας», τὸ πρόβλημα τῆς ποιότητος τῆς Πολιτείας καὶ τῆς καλῆς ἀσκήσεως τῆς νομοθετικῆς, ἐκτελεστικῆς καὶ δικαστικῆς ἐξουσίας δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς μονομεροῦς καταφάσεως ἢ ἐξάρσεως τῆς ἀξίας τῆς πολιτικῆς δυνάμεως καὶ ἐξουσίας ὑπὲρ τὰς ἄλλας πνευματικὰς ἀξίας, ἀλλ' εἶναι κατ' οὐσίαν πρόβλημα ἠθικῆς ποιότητος τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν κρατικῶν ὀργανῶν καὶ θετικῆς ἢ ἀρνητικῆς συναρτήσεως αὐτῶν πρὸς τὰ ἀνώτερα πνευματικὰ ἰδεώδη.

Δι' αὐτό, κατὰ τὰ ὀρθόδοξα λειτουργικὰ κείμενα, οἱ ἄρχοντες δεόν νὰ εἶναι «πιστότατοι» καὶ «φιλόχριστοι», νὰ ἔχουν ὡς «καύχημα τὸν τίμιον Σταυρόν»,

νὰ συγκρίνονται πρὸς τὸν Μακρακισμὸν εἴτε εἰς λόγον διδασκαλίας εἴτε εἰς λόγον μεθοδολογίας εἴτε εἰς λόγον ὑπηρεσιῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν. Ὅπωςδὴποτε ἡ κριτικὴ τοῦ κ. Μπασιτιά περιέχει, ὁμοῦ μὲ τινὰς παρεξηγήσεις, καὶ ἀρκετὰς ἀληθείας περὶ τινῶν μεταγενεστέρων παρεκτροπῶν καὶ τῶν ἐγκυμονουμένων ἐξ αὐτῶν κινδύνων, τοὺς ὁποίους εἶχον καὶ ἡμεῖς ἐπιστημάνει, ὡς καὶ περὶ τῆς ἀνάγκης «τῆς μαρτυρίας», νοουμένης ὡς «ὀλοκληρωτικῆς παραδόσεως εἰς τὸν Χριστόν» καὶ «ζώσης ὀρθοδοξίας» καὶ εἶναι ἐπικαιρὸς ἢ ὑπόμνησις μερικῶν παρατηρήσεων τοῦ Παπαδιαμάντη ἐν τῷ διηγήματι του «Διδάχος» καὶ ὅπου ἀλλαχοῦ. Ἐννοεῖται ὅμως, ὅτι ταῦτα δὲν ἠμπόδιον οὔτε τὸν Παπαδιαμάντη οὔτε τὸν κ. Μπασιτιά νὰ κατακρίνουν τρωτὰ τινὰ τῆς ποιμανούσης Ἐκκλησίας. Ἐπὶ τούτῳ παραπέμπεται ὁ ἀναγνώστης εἰς τὴν σελ. 241 ἐξ. τοῦ παρόντος δοκιμίου, ὅπου ρητῶς παρατηρεῖ ὁ κ. Μπασιτιάς, ὅτι «τοῦτα ὅλα δὲν σημαίνουν πὼς ἔκλεινε θεληματικὰ τὰ μάτια, ὅταν ἐβλεπε πράγματα, πού κολάζουν τὸ Χριστιανὸν» καὶ ἔπεται συνέχεια μετὰ συγκεκριμένων παραδειγμάτων περὶ ἐνὸς ἄρθρου τοῦ Παπαδιαμάντη ἀρχομένου μετὰ τῶν λόγων τοῦ προφήτου Ἰεζεκιήλ ἐν κεφ. λδ'. Πρβ. δὲ ἐπίσης καὶ σελ. 250, ὅπου ὁ Παπαδιαμάντης παρουσιάζεται «ἀπροκάλυπτα καὶ χωρὶς περιστροφῆς νὰ ρίχνῃ ὅλη τὴν θρησκευτικὴν κακοδαίμονία τοῦ τόπου στὴν ἡγεσία τῆς Ἐκκλησίας κ.λ.π.» καὶ ἐν συνεχείᾳ παρίσταται συνηγορῶν καὶ ὁ κ. Μπασιτιάς, ἵνα μὴ ἀναφέρωμεν σύγχρονα ἄρθρα του. Πρβ. ἐπίσης καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Μπασιτιά παρατιθέμενον πύρινον ἄρθρον τοῦ Παπαδιαμάντη ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἱερεῖς τῶν πόλεων καὶ Ἱερεῖς τῶν χωρίων» (σελ. 252 ἐξ.). Χαρακτηριστικαὶ καὶ διδακτικαὶ εἶναι καὶ αἱ ἐν τῷ κεφ. η' διὰ μακρῶν ἀναπτυσσόμεναι ἀντιλήψεις τοῦ Παπαδιαμάντη περὶ τοῦ νοήματος τοῦ ὀρθόδοξου μοναχισμοῦ (σ. 257-67). Ὄρθῶς ἔπειτα ὑπενθυμίζει ὁ κ. Μπασιτιάς τὴν ἐναντι τῶν ἱεραρχῶν στάσιν τοῦ Παπαδιαμάντη, ἐλέγχοντος μὲν τὴν διοικοῦσαν Ἐκκλησίαν, τὴν «Ἱερὰν Σύνοδον», ἀποφεύγοντος δὲ τὸν ἐλεγχον τῆς ἀτομικῆς ζωῆς (σ. 267 ἐξ.).

Ἐπίσης ἀξίαι προσοχῆς εἶναι καὶ αἱ κατὰ πλάτος ὑπὸ τοῦ κ. Μπασιτιά ἐκτιθέμεναι ἐν τῷ η' κεφ. ἰδέαι περὶ τῆς ἀφθάστου διδακτικῆς ἀξίας τῆς ὀρθόδοξου θείας λατρείας (σ. 270 ἐξ.). Σπουδαῖον δὲ εἶναι καὶ τὸ τελευταῖον κεφάλαιον θ' τοῦ παρόντος δοκιμίου τοῦ κ. Μπασιτιά, τὸ ἀφιερωμένον εἰς τὸν

«ἄνθρωπον καὶ τὸ ὕφος», ὅπερ ὑπενθυμίζει τὸ γαλλικὸν ρητὸν «le style c'est l'homme». «Ἡ προσεκτικὴ μελέτη τοῦ ἔργου καὶ τῆς ζωῆς του μᾶς φανερῶνουν τὴν ἰδανικὴν ἐκείνην συνέπεια πού λιγοστοὶ μποροῦνε νὰ ἀνακαλύψουν» (σ. 280). «Τὸ στοιχεῖο τῆς περηφάνειας, τοῦ ναρκισμοῦ, τῆς ὑποκριτικῆς ἔμφασης δὲν λείπει μονάχ' ἀπ' τὴν ζωὴν του, ἀλλὰ κι' ἀπ' τὸ ἔργο του» (σ. 281). Ἐν δὲ σελ. 285 διατυποῦνται δύο λεπταὶ καὶ σπουδαῖαι παρατηρήσεις: «Καρπὸς τῆς πνευματικῆς ἐναρμόνισης ἀνάμεσα πίστεως καὶ ζωῆς καὶ ἔργου εἶναι καὶ τὸ γλωσσικὸν τοῦ ἰδίωμα... Ἡ γλῶσσα του δὲν εἶναι οὔτε καθαρεύουσα οὔτε δημοτικὴ. Ἐχει τὶς ρίζες της στὴ βιβλικὴ παράδοση, στὰ λειτουργικὰ κι' ἄλλα κείμενα τῆς Ὄρθοδοξίας, κ' εἶναι βραθύτατα ἐναρμονισμένη μὲ τὴν σκέψιν του, τὴν προγονικὴν κληρονομίαν του καὶ τὴν προσωπικὴν του σφραγίδα». Εἴμεθα ἀπολύτως σύμφωνοι. Πράγματι «ἡ γλῶσσα καὶ τὸ ὕφος τοῦ Παπαδιαμάντη ἔχουν τὴν καθαρότητα τοῦ πηγαίου νεροῦ σὲ τόσο βαθμὸν, πού δὲν σοῦ περνᾷ οὐδὲ μιὰ στιγμή ἀπ' τὸ μυαλὸ πὼς ὁ ἄνθρωπος, πού ἔχει τούτο τὸ ὕφος καὶ γράφει τούτη τὴ γλῶσσα, μπορεῖ νὰ κρύβῃ κάτι ἀπ' τὴν σκέψιν του ἢ πὼς μπορεῖ νὰ σκέφτεται διαφορετικὰ ἀπὸ κείνα πού λέγει» (σ. 288).

Εἶναι περιττὸν ἴσως νὰ εἴπωμεν, ὅτι πρὸς τὸν κ. Μπασιτιά συμφωνοῦμεν εἰς πολυάριθμα, ὅσον καὶ διαφωνοῦμεν εἰς ὄχι ὀλίγα τοῦ παρόντος στοχαστικοῦ καὶ ἀξίου πολλῆς προσοχῆς καὶ μελέτης δοκιμίου του σημεῖα, ὁποῖα εἶναι π.χ. ἡ καταδίκη τῆς Θεολογίας ὡς ἐπιστήμης καὶ διὰ τῶν περισσοτέρων καθηγητῶν τῆς ἡμετέρας Σχολῆς (Κοντογόνου, Δαμαλά, Διομήδους Κυριακοῦ κ.ἄ.), ἐπίσης δὲ καὶ ἡ ἀπόλυτος καταδίκη καὶ τῆς θύραθεν σοφίας καὶ τῶν κλασσικῶν σπουδῶν καὶ τῶν θρησκευτικῶν ὀργανώσεων καὶ τῆς καθαραιούσης κλπ. Εἴμεθα ὅμως ὑποχρεωμένοι, παρὰ πᾶσαν διαφωνίαν, νὰ ἀνομολογήσωμεν τὰς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ὑπηρεσίας τοῦ κ. Μπασιτιά καὶ τὴν εὐρείαν ἱστορικὴν καὶ φιλολογικὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν του μόρφωσιν, τῆς ὁποίας δαφιλήθ' εἰς δειγμάτα παρέχει καὶ ἡ παρούσα μελέτη του, καὶ διὰ τὴν ἐξαίρετον συμβολὴν του πρὸς κατανόησιν καὶ ὀρθὴν ἐκτίμησιν τῆς ἀξίας μίᾳς τοσοῦτο μεγάλης θρησκευτικῆς καὶ λογοτεχνικῆς τοῦ ἡμετέρου ἔθνους προσωπικότητος, ὁποῖα εἶναι ἡ τοῦ Ἀλεξάνδρου Παπαδιαμάντη.

Π. Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ

να εἶναι φρουροὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ νὰ ἐμπνέονται ἐκ τῆς πηγῆς τῆς ἀγαθότητος, νὰ «στεφανῶνται ὅπλω ἀληθείας» καὶ «ὅπλω εὐδοκίας», νὰ ἀκούουν τῶν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ λαλουμένων «εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν ἀγαθῶν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ παντός τοῦ λαοῦ» καὶ νὰ κοσμῶνται διὰ τῆς θείας σοφίας, διὰ τῆς ὁποίας οἱ ἄρχοντες «γράφουσι δικαιοσύνην».

Πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ ἐπὶ ἴσοις ὄροις διαλόγου.

Εἶναι λίαν εὐχάριστον, ὅτι καὶ κατὰ τὴν δευτέραν περιόδον τῶν ἐργασιῶν τῆς Β' ἐν Βατικανῷ Ρωμαιοκαθολικῆς Συνόδου ἐκδηλοῦται προοδευτικὸν πνεῦμα, ὅπερ τείνει εἰς τὴν ἀναγνώρισιν πολλῶν σφαλμάτων τοῦ παρελθόντος καὶ εἰς τὴν ἀλλαγὴν πολλῶν πραγμάτων πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ οἰκουμενικοῦ διαλόγου.

Χαρακτηριστικὸν εἶναι τὸ περὶ Ἐκκλησίας σχέδιον, ὅπερ πρὸ τινῶν ἐβδομάδων ἐγένετο δεκτὸν διὰ πλειονοψηφίας 2231 ἐπὶ 2301 ψήφων. Ἐν τῷ σχεδίῳ τούτῳ οὐ μόνον ὑποδεικνύεται ἐμμέσως ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπανεξετάσεως καὶ νέας διατυπώσεως ἀδιαλλάκτων μέχρι τοῦδε παλικῶν ἀντιλήψεων, οἷαι εἶναι αἱ εἰς τὸ «πρωτεῖον» καὶ τὸ «ἀλάθητον» ἀναφερόμεναι, ἀλλὰ καὶ παρατηρεῖται ἐκδηλὸς ἡ τάσις ἐπιστροφῆς εἰς καθεστῶτα, ἀπεμποληθέντα κατὰ τὸ παρελθόν ὑπὸ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἐπὶ παραδείγματι τὸ περὶ Ἐκκλησίας ἐγκριθέν σχέδιον δίδει σάνθημα πρὸς προϊούσαν κατάργησιν τοῦ θεσμοῦ τῆς καθολικῆς ἀγαμίας τοῦ ρωμαιοκαθολικοῦ κλήρου διὰ τῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ θεσμοῦ τῆς εἰς διακόνους χειροτονίας οὐ μόνον ἀγάμων, ἀλλὰ καὶ νενυμφευμένων λαϊκῶν.

Εὐχόμεθα ὀλοφύχως, ἵνα ἡ πρὸς νέους ἐλιγμούς ἡ καὶ προσανατολισμούς σημερινῆς τάσεως τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας ὀδηγήσῃ καὶ εἰς θαρραλέαν ἐμπρακτον ἀποκέρξιν τῶν διαπραχθεισῶν ὑπ' αὐτῆς εἰς βάρος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀδικιῶν, ἵνα διευκολυνθῇ ὁ ἐπὶ ἴσοις ὄροις ἐπιθυμητὸς μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν διάλογος.

Ὡς «ἡ ὄρνις τὰ νοσσία ἐαυτῆς».

Ὁρθῶς ἡ «Μακεδονία» τῆς Θεσσαλονίκης σημειοῖ, ὅτι «ἕνας λαὸς πρέπει νὰ εἶναι ὑπερήφανος διὰ τὴν ἱστορίαν του καὶ εἰς αὐτὴν νὰ θεμελιώσῃ τὴν μὀρφωσίν του. Δι' αὐτὸ καὶ δὲν ἠμπορεῖ παρὰ νὰ αἰσθάνεται ὁ καθεὶς ἰδιαιτέραν ἰκανοποίησιν δι' αὐτὸ τοῦτο τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους, ὅτι εἰς τὰς διαφόρους πόλεις ἤρχισεν ἡ ἀνίδρουσις προτομῶν καὶ ἀνδριάντων εἰς τὸν ἔθνομάρτυρα μητροπολίτην Χρυσόστομον τῆς Σμύρνης. Διότι ἡ ἀνίδρουσις προτομῶν καὶ ἀνδριάντων παρέχει τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξαίρεται καὶ ἡ μορφή τοῦ ἔθνομάρτυρος καὶ ἡ σημασία τῆς θυσίας του καὶ νὰ ὑπομνησθῆται ἡ ἑλληνικὴ κοιτίς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἡ ὁποία ὑπῆρξε τὸ θῦμα τῆς ἀλληλομαχίας μας, τῆς ἐπιτορίας τῶν συμμάχων τῆς Ἐλλάδος καὶ τῆς προδοσίας τῶν χριστιανικῶν κρατῶν».

Ἐπὶ πλέον θὰ ἠδύνατο νὰ σημειωθῇ, ὅτι διὰ τῶν

περὶ ὧν ὁ λόγος προτομῶν ὑπομνησθῆται ὁ ῥόλος τῆς Ἐκκλησίας ὡς ἐθνοποιοῦ παράγοντος καὶ ὡς στοργικῆς Μητρός, ἣτις πάντοτε ὡς «ἡ ὄρνις τὰ νοσσία ἐαυτῆς» (Ματθ. κγ', 37), ἀνέλαβε τὴν κηδεμονίαν τῶν Ἑλλήνων καὶ διεφύλαξε τὴν γλῶσσαν, τὰς παραδόσεις καὶ τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν τοῦ Ἐθνους.

Ὡς πρῶτον βῆμα.

Λίαν δεδικοιολογημένως ἡ Σεπτῆ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπελήφθη τοῦ ζητήματος τῆς πληρώσεως τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων, ὅπερ εἶναι ἐκ τῶν πλέον ζωτικῶν καὶ φλεγόντων ζητημάτων.

Ὡς τονίζεται ἐν τινι σημειώματι τοῦ «Βήματος», «εἶναι ἀνάγκη ἐπιτακτικὴ ἢ ἐπαρχία καὶ ἰδίως αἱ ἀκριτικαὶ περιοχαὶ τῆς Ἡπείρου καὶ τῆς ἄλλης Βορείου Ἑλλάδος νὰ τύχουν ἰδιαίτερας προσοχῆς ἀπὸ θρησκευτικῆς πλευρᾶς. Χωρὶς ἱερεῖς καὶ χωρὶς κανονικὸν ἐκκλησιασμὸν ἐλλείπει ἱερέων ἢ διαπαιδαγωγῆσις τῆς νέας γενεᾶς ἀποβαίνει προβληματικῆ».

Ἄσθεν ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Ἐκκλησίας ἄς ἐπιληφθῶν καὶ οἱ ἀρμόδιοι κρατικοὶ παράγοντες τῆς ἀντιμετωπίσεως τοῦ ζωτικοῦ προβλήματος. Ὡς πρῶτον βῆμα δὲ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν ἄς εἶναι ὁ διορισμὸς τῶν ἀποφοίτων τῆς «Ἀνωτέρας Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς» Θεσσαλονίκης ὡς ἱερέων καὶ διδασκάλων τῶν παραμεθορίων περιοχῶν. Εἶναι ἄδικον οὗτοι νὰ συναποῦν — ἀντιθέτως πρὸς τὸν νόμον — ποικίλα ἐμπόδια εἰς τὴν ἄμεσον τακτοποίησίν των.

«Μύησις εἰς τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας».

Ὁρθῶς ἐθεωρήθη ὡς ἄξιον ἐξάρσεως τὸ γεγονός, ὅτι προσφάτως ἐχαιρετίσθη εἰς τὴν Γαλλίαν ὡς σημαντικὸν γεγονός ἡ δημοσίευσίς τοῦ τρίτου τόμου τῆς γαλλικῆς μεταφράσεως τοῦ ἔργου «Μύησις εἰς τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας» τοῦ Ἀμερικανοῦ καθηγητοῦ Ἰ. Κονάστεν. Πρόκειται περὶ μιᾶς ἐκ τῶν καλύτερων εἰσαγωγῶν εἰς τὴν σκέψιν καὶ τὸ ἔργον τῶν ἁγίων Πατέρων. Εἰς τὰς 850 σελίδας τοῦ νέου τόμου ὁ συγγραφεὺς μὲ ἐπιστημονικὴν ἀκρίβειαν καὶ θεολογικὴν βαθύτητα, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν χάριν πραγματικοῦ οὐμανιστοῦ, ὡς γράφει γάλλος κριτικὸς, παρουσιάζει τοὺς μεταξὺ τῆς πρώτης καὶ τῆς τετάρτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου ζήσαντας Πατέρας, δηλαδὴ τοὺς Πατέρας τοῦ χρυσοῦ αἰῶνος τῆς χριστιανικῆς γραμματείας. Εἶναι δὲ ἀξιοσημείωτος ἡ χαρὰ, μετὰ τῆς ὁποίας οἱ διανοοῦμενοι γάλλοι χριστιανοὶ χαιρετίζουν τὸ γεγονός, ὅτι θὰ ἔχουν τώρα εἰς τὴν γλῶσσάν των ἕνα ἐπὶ πλέον πολῦτιμον ὀδηγὸν εἰς «τὸν πλουσιώτατον καὶ πάντοτε ἐπίκαιρον κόσμον τῶν Ἑλλήνων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας».

Δημήτριος Καλλιμάχος (†)

Ὁρθῶς ὁ τύπος ἐξῆρε τὴν προσωπικότητα τοῦ εἰς Κύριον μεταστάντος κορυφαίου τῶν Ἑλλήνων

δημοσιογράφων τῆς Ἀμερικῆς καὶ διδασκάλου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου πρωθιερέως Δημητρίου Καλλιμάχου.

Ὁ ἐκλιπὼν ὑπῆρξε μία ἐκ τῶν πλέον ἀγωνιστικῶν καὶ στεροῶς προσηλωμένων εἰς τὴν ἰδέαν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας φυσιογνωμιῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀμερικῆς, τοῦ ὁποῦν ἢ ὀργάνωσις, ἢ πρόοδος καὶ τὰ ἐπιτεύγματα ὀφείλονται κατὰ μέγα μέρος εἰς τοὺς δημοσιογραφικούς ἀγῶνας τοῦ Καλλιμάχου, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ «Ἐθνικοῦ Κήρυκος τῆς Ν. Ὑόρκης», τοῦ ὁποῦν ἐπὶ σειρᾶν ἐτῶν διετέλεσεν ἀρχισυντάκτης, ἠγωνίσθη μετ' ἐπιμονῆς διὰ τὴν διατήρησιν τῆς ἑλληνορθοδόξου συνειδήσεως μεταξὺ τῶν ὁμογενῶν. Ὡς ἐτόνισεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβος, ὁ Δημήτριος Καλλιμάχος ἐπὶ πολλὰ ἔτη μέχρι τοῦ 84ου ἔτους τῆς ἡλικίας του, καθ' ὃ ἀπῆλθε τοῦ κόσμου τούτου, «προσῆνεγκε πολυτίμους ὑπηρεσίας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, εἰς τὴν Ἑλληνικὴν πατρίδα καὶ εἰς τὴν ὁμογένειαν» τῆς Ἀμερικῆς.

Κύριος ἀναπαύσαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ!

Ἔως πότε;

Πᾶν ἄλλο ἢ ἐξ ἀριστερισμοῦ ὁ «Ἑλληνικὸς Βορῆς» γράφει περὶ τῶν ἀποδημούντων εἰς Ἐυρώπην Ἑλλήνων, ὅτι «ὁ κόσμος τούτων εἶναι οὐσιαστικὰ ἀποκομμένος ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Καὶ χάνεται γοργά. Ὅχι μονάχα οἱ ὀριστικὰ ἀποδημήσαντες, ἀλλὰ ἀκόμα καὶ ἓνα ποσοστὸ ἀπὸ κείνους πὸν μετανάστευσαν προσωρῆν σὲ χώρες τῆς Δύσεως με συμβάσεις ἐργασίας. Ἱερεῖς δὲν ὑπάρχουν. Ἐθνικὴ διαφώτισις εἶναι ἀνύπαρκτη. Ἡ ἐποπτεία ἀπὸ τίς προξενικές μας ἀρχές — καλύτερα ἂς μὴ μιλάμε γι' αὐτή. Ὑπάρχουν παραδείγματα προσχωρήσεως σὲ αἰρέσεις θρησκευτικές. Ὑπάρχουν περιπτώσεις ἀκόμα καί... ἐξιλαμμοῦ κοριτσιῶν γὰρ νὰ παντρευτοῦν με Τούρκους πὸν γνώρισαν ἐκεῖ. Ὑπάρχουν ἄλλες περιπτώσεις, πὸν μετανάστες «τείνουν εὐήκοον οὖς» σὲ ἀνθεθνικά κηρύγματα. Καὶ πολλὰ ἄλλα ἀκόμα, πὸν πρέπει νὰ κινήσων τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀρμοδίων».

Ἐπομένως γεννᾶται τὸ ἐρώτημα: Ἔως πότε οἱ ἀρμόδιοι θὰ ἀδιαφοροῦν διὰ τὴν κατάστασιν αὐτὴν; Οἱ ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ τῶν ἀποδημούντων οὐδόπως πρέπει νὰ διατρέχουν τὸν κίνδυνον τοῦ ἀφελληνισμοῦ καὶ τῆς ἀπωλείας τῆς ὀρθοδόξου πίστεως.

Αὐτόματος γένεσις;

Κατὰ τὰς τελευταίας ἐβδομάδας αἱ ἐφημερίδες μετέδωσαν τὴν πληροφορίαν, ὅτι ἐν τοῖς διαφόροις ἐπισημονικοῖς ἐργαστηρίοις ἐπετεύχθη ἢ ἐκ τῆς νεκρᾶς ἀναισθήτου ὕλης παραγωγή ζωῆς. Μάλιστα πολλοὶ ἐξήγαγον ἐκ τῆς πληροφορίας ταύτης καὶ τὸ συμπέρασμα, ὅτι πιστοποιεῖται ἢ περὶ αὐτομάτου γενέσεως τῆς ζωῆς ὑπόθεσις καὶ ὅτι κλονίζεται ἢ βιβλικὴ διδασκαλία περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ δημιουργίας τῆς ζωῆς.

Ἄλλ' ἐν πρώτοις πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι

μέχρι τοῦδε τὰ κατὰ καιροὺς διατυμπανισθέντα περὶ παραγωγῆς τῆς ζωῆς δὲν ἀνταπεκρίνοντο εἰς τὴν ἀλήθειαν. Ὅ,τι παρήχθη ἐν τοῖς ἐργαστηρίοις δὲν ἦτο ζῶν τι κύτταρον, ἀλλ' ὀργανικαὶ οὐσίαι, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι ταυτόσημόν τι πρὸς τὴν ζωὴν, ἀλλὰ μόνον συνθήκη ἀπαραίτητος καὶ προϋπόθεσις, ἵνα ἐκδηλωθοῦν τὰ φαινόμενα τῆς ζωῆς. Ὅθεν τὸ πιθανώτερον εἶναι, ὅτι καὶ αἱ τελευταῖαι ἀνεύθυνοι πληροφοροῖαι τῶν ἐφημερίδων ἀναφέρονται εἰς παραγωγὴν οὐχὶ ζωῆς, ἀλλ' ὀργανικῶν οὐσιῶν.

Ἄλλ' ἂς ὑποθέσωμεν, ὅτι μετὰ τινος ἡμέρας πιστοποιεῖται ἀθεντικῶς ἢ παραγωγή στοιχειώδους τινος ζωῆς. Θὰ ἀποδεικνῆ ἄρα γε τοῦτο ἀδιαιψισθητῆτος, ὅτι τὸ ζῶν κύτταρον προῆλθεν ἐκ τῆς ἀβίου ὕλης; Ὅτι δηλαδή δὲν ἦτο ἀνάγκη διὰ τὴν πρώτην ἐμφάνισιν τῆς ζωῆς ἢ παρέμβασις δημιουργικῆς τινος δυνάμεως, ἢ ὁποῖα ἢ δρᾶση βάσει σχεδίου; Ἄλλ' ὡς τονίζον σήμερον οἱ σοβαρώτεροι τῶν βιολόγων, ἐν τοιοῦτο συμπέρασμα θὰ ἦτο σφάλμα σοβαρόν, διότι θὰ ὤρματο ἐκ τῆς ἐσφαλμένης ἀντιλήψεως, ὅτι «πᾶν τὸ κατασκευαζόμενον ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τυχαῖον γεγονός, λαμβάνον χώραν αὐτομάτως». Πράγματι, ὡς παρατηρήθη ὑπὸ φυσιοδίφου, θὰ ἦτο «τοῦλάχιστον προκατειλημμένος ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ ἐδέχετο, ὅτι τὸ ἀρχικὸν ζῶν κύτταρον προῆλθεν ἐξ αὐτομάτου γενέσεως, χωρὶς νὰ αισθάνεται τὴν ἀνάγκην τῆς παραδοχῆς παρεμβάσεως δημιουργικῆς τινος δυνάμεως καὶ κατευθύνοντος νοός, καθ' ὃν χρόνον καὶ μόνον διὰ τὴν ἀπλήρην ἐξ ἀντιγραφῆς κατασκευὴν αὐτοῦ ἐχρειάσθη τριῶν ὀλοκλήρων αἰώνων ἐπίπονος ἐρευνητικὴ προσπάθεια τοῦ ἀνθρώπου καὶ συνεχῆς δημιουργικὴ παρέμβασις ἐκ μέρους αὐτοῦ». Ἀληθῶς οὐδεμία ἐπιστημονικὴ ἀνακάλυψις εἶναι δυνατὸν νὰ κλονίσῃ τοὺς λόγους τῆς Ἀγ. Γραφῆς: «Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς: βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου... ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν...» (Γεν. α', 11 καὶ 24).

Μία τῶν σπουδαιωτέρων προϋποθέσεων.

Νέα χαρακτηριστικὴ ἐκδήλωσις τῆς γοητείας, τὴν ὁποῖαν ἀσκεῖ εἰς τὸν σημερινὸν δυτικὸν κόσμον ἢ ὀρθόδοξος λειτουργικὴ παράδοσις εἶναι καὶ ἡ πρό τινος γενομένη ἐν Γραζ τῆς Αὐστρίας φωτομηχανικὴ ἀνατύπωσις τῆς β' ἐκδόσεως τοῦ περιφημοῦ Ἐδχολογίου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, τὸ ὁποῖον κατηρτίσθη ὑπὸ τοῦ δομινικανοῦ Jacobus Goar διὰ παραθέσεως εἰς παραλλήλους στήλας τῶν ἑλληνικῶν λειτουργικῶν κειμένων καὶ τῆς λατινικῆς μεταφράσεως αὐτῶν μετὰ πλουσιωτάτων σχολίων.

Τὸ γεγονός τῆς ἐπανεκδόσεως τοῦ Ἐδχολογίου τούτου ἔχει ἀσφαλῶς οἰκουμένην σημασίαν, διότι, ὡς σημειοῖ ὁ ἐκδότης ἐν τῷ Προλόγῳ, ἢ ἐπανέκδοσις αὕτη ἀποσκοπεῖ, πρὸς τοῖς ἄλλοις, εἰς τὸ νὰ προετοιμάσῃ τὴν ὁδὸν τῆς ἐνώσεως, δοθέντος, ὅτι, ὡς ὀρθῶς ἐφρόνει ὁ Goar, μόνον ἢ ἀρίστη γνώσις τῶν πνευματικῶν θησαυρῶν τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλη-

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἱερά Σύνοδος

Ἡ Ἀποστολική Διακονία, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῆς ὅπως συμβάλῃ εἰς τὴν ὅσον τὸ δυνατόν ἐπιστημονικώτερον καὶ κατὰ Χριστιανικὸν τρόπον ἀντιμετώπισιν τῶν συγχρόνων φλεγόντων κοινωνικῶν προβλημάτων, ἀπεφάσισεν ἐν ἔτει 1957 τὴν ἰδρύσιν καὶ λειτουργίαν ἐντὸς τῶν κόλπων αὐτῆς Σχολῆς Κοινωνικῶν Λειτουργῶν—Διακονισσῶν μονοστοῦς φοιτήσεως διὰ τὰς ἀποφοίτους τῆς Θεολογίας.

Ἡ ἐπὶ πενταετίαν λειτουργία τῆς Σχολῆς Διακονισσῶν ἀπέδωκεν λαμπρὰ ἀποτελέσματα. Ἐξήκοντα δύο ἐκ τῶν ἀποφοίτων τῆς Σχολῆς ταύτης προσελήφθησαν καὶ ὑπηρετοῦν ἤδη εἰς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Προνοίας. Ἡ φιλοτιμία, ἡ ἐργατικότητα καὶ τὸ ἦθος τῶν Διακονισσῶν ἐξετιμήθησαν ἰδιαιτέρως παρὰ τῶν ἀρμοδίων παραγόντων τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας.

Αἱ Διακονίσσαι διὰ τῆς συμπεριφορᾶς καὶ τῆς ὄλης αὐτῶν δραστηριότητος καὶ ζωῆς ὑπερῆκόντισαν τὸ ἔργον τῶν λοιπῶν συναδέλφων τῶν καὶ ἐπέτυχον νὰ ἐπιβληθοῦν αὐτῶν κατὰ τρόπον θαυμαστόν.

Τὰ λαμπρὰ ταῦτα ἀποτελέσματα τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς Διακονισσῶν καὶ ἡ ὑψίστης σημασίας προσφορά τῶν ἀποφοίτων αὐτῆς εἰς τὸν κοινωνικὸν τομέα, ὑπεχρέωσαν τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας νὰ εὐρύνη τὰς δυνατότητας φοιτήσεως εἰς τὴν Σχολὴν ταύτην πρὸς καλύτεραν ἐξυπηρέτησιν τῶν προγραμμάτων Κοινωνικῆς Προνοίας.

Οὕτω, ἐν τῷ πλαίσίῳ τοῦ ἔργου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἀπεφασίσθη ἡ ἴδρυσις Σχολῆς Διακονισσῶν Κοινωνικῆς Προνοίας συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Β.Δ. 319/25.4.62 «Περὶ Ἐκπαιδεύσεως τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν».

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον κατὰ τὰς Συνεδριάς αὐτοῦ τῆς 6ης Ἰουνίου 1963, τῆς 18ης καὶ 26ης Σεβρίου 1963, κατόπιν μακρᾶς μελέτης τοῦ σοβαρωτά-

σίας εἶναι μία τῶν σπουδαιότερων προϋποθέσεων τῆς προπαρασκευῆς τοῦ ἔργου τῆς ἐνώσεως τῶν κερχωρισμένων ἀπ' ἀλλήλων Ἐκκλησιῶν.

Ποῦ βαδίζομεν ;

Ὅταν ἐνεφανίσθη ἡ ἀδήριτος καὶ ἐξευτελιστικὴ διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ἀξιοπρέπειαν ψυχαγωγία τοῦ «στρήπτης», ἡ ἑλληνικὴ ἀστυνομία ἀντέδρασε κατὰ τρόπον ὑγιᾶ καὶ παρημποδισε τὴν εἰς τὴν πατρίδα μας διάδοσιν τοῦ τόσον διαδοθέντος εἰς τὰς ξένας χώρας ἀπαράδεκτον αὐτοῦ τρόπου τῆς τέρφως.

Ἀλλὰ δυστυχῶς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη αἱ σχετικαὶ ἀστυνομικαὶ διατάξεις καὶ ἀπαγορεύσεις ἐχαλαρώθησαν καὶ ἠτόνησαν εἰς τρόπον, ὥστε σήμερον εἰς διάφορα κέντρα τῶν Ἀθηνῶν, ὡς ἀνεγράφη προσφάτως εἰς τὸν τύπον, πολλαὶ δεκάδες «καλλιτεχνίδων» (;) τοῦ «στρήπτης» νὰ σπεύρουν τὴν σήψιν καὶ τὴν φθορὰν εἰς τὰς τάξεις τῶν Ἑλλήνων καὶ ἰδίως τῆς νεολαίας.

Ἀλλὰ ποῦ βαδίζομεν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον; Εἶναι ἐπὶ τέλους καιρὸς νὰ ἀντιληφθῶμεν, ὅτι ἡ ἔννοια τῆς ἀληθοῦς ἐλευθερίας καὶ δημοκρατίας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ταυτισθῇ πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς ἀσυδοσίας καὶ τῆς ἠθικῆς ἀποχαλινώσεως.

Ὁ ἀναλφαβητισμός.

Ἀνεκωιδώθη ἐκ τοῦ ὕπουργείου Προνοίας, ὅτι κατὰ τὸ ἀρξάμενον σχολικὸν ἔτος θὰ λειτουργήσουν εἰς ὅλοκληρον τὴν χώραν χίλια νυκτερινὰ δημοτικὰ σχολεῖα καὶ κέντρα διδασκαλίας ἐνηλίκων. Πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ, ὅτι τὸ κράτος ἔχει ἤδη συναίσθησιν τοῦ ὅτι εἶναι κακὸν διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ διὰ τὴν ὑπόληψίν της ὡς πολιτισμένης χώρας τὸ νὰ διατηρῆται ἀκόμῃ αἰσθητὸν τὸ ποσοστὸν τοῦ ἀναλφαβητισμοῦ εἰς αὐτήν. Ἀλλ' ἡ συναίσθησις αὕτη, ὡς δεικνύουν τὰ σχετικῶς λαμβανόμενα μέτρα, δὲν εἶναι, φαίνεται, βαθεῖα καὶ με-

γάλη. Διότι τὰ μέτρα αὐτὰ ἐξακολουθοῦν νὰ μὴ εἶναι ἀρκετὰ καὶ ἀποφασιστικά, ὥστε νὰ ἀναμενεταὶ τὸ εὐκατὶον ἀποτέλεσμα συντόμως καὶ μὲ πληρότητα.

Ἡ ἐκ τῶν ἐκλογῶν μέλλουσα νὰ προέλθῃ νέα Κυβέρνησις ὀφείλει μεταξὺ ἄλλων νὰ καταστρώσῃ καὶ νὰ ἐφαρμόσῃ ἕνα ἄριστον πρόγραμμα ἀντιμετώπισεως τοῦ ἀναλφαβητισμοῦ, ἀντιμετώπισεως ταχείας καὶ ὀριστικῆς. Εἰς ὀλίγα, πολλὰ ὀλίγα ἔτη ὁ δείκτης τοῦ ἀναλφαβητισμοῦ εἰς τὴν χώραν μας πρέπει νὰ ἔχη πλησιάσει εἰς τὸ μηδέν.

Τὸ Καζῖνον Κερκύρας.

Τὸ Καζῖνον Κερκύρας, τοῦ ὁποῖου τὰ ἐγκαίρια εἶχον χαρακτηρισθῇ ὡς τὸ λαμπρότερον «κοσμικὸν γεγονός» τοῦ 1962 καὶ τὸ ὁποῖον ἐνεφανίσθη ἀπὸ τοὺς ἀσυνειδήτους ἢ τοὺς ἐπιπολαίους «ἐπαίοντας» ὡς τὸ σπουδαιότερον ἐπίτευγμα τῆς τουριστικῆς πολιτικῆς τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, κλείει τὰς θύρας του λόγῳ μαρασμώδους κινήσεως. Τὸ γεγονός εἶναι δυσάρεστον διὰ τοὺς μετόχους τῆς Ἑταιρείας Καζίνων, οἱ ὅποιοι τὸ ἐπληροφορήθησαν κατὰ τὸν παρελθόντα Αὐγουστον εἰς τὴν ἐν Μονάχῳ συνέλευσίν των. Εἶναι δυσάρεστον καὶ δι' ἐκεῖνους, οἱ ὅποιοι ὀνειρεύονται τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας μας διὰ τοιούτων μέσων. Διὰ τὸν εὐσεβῆ ὅμως ἑλληνικὸν λαόν, τὸ γεγονός δὲν εἶναι καθόλου δυσάρεστον, ἀλλὰ ἀνακουφιστικόν. Δι' αὐτόν, σβύνεται μία κηλὶς εἰς τὴν Ἑλλάδα. Καταργεῖται ἐν κέντρον ἀπὸ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα δὲν προσθέτουν, ἀλλ' ἀφαιροῦν ἀπὸ τὸ ἠθικὸν δυναμικὸν τῆς χώρας. Ὁ τουρισμὸς μας, ὡς καὶ ἄλλοτε ἢ «Ἐκκλησία» ὑπεγράμμισεν, ἔχει πολλὰς δυνατότητας περαιτέρω ἀναπτύξεως, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔρχονται εἰς ἀντίθεσιν, ἀλλ' ἀκριβῶς εἶναι ἐνηρμοσμένα πρὸς τὸ πνευματικὸν καὶ ἠθικὸν κλίμα τῶν ἐθνικῶν μας παραδόσεων, εἰς τὰς ὁποίας, μαζὶ μὲ τὴν ἑλληνικὴν φύσιν, ἐγκεῖται ὅτι τὸ ὄραϊον καὶ χαρίεν ἐλκύει τοὺς ξένους καὶ ὑπόσχεται διαρκῶς μεγαλυτέραν τὴν τουριστικὴν κίνησιν.

του τούτου θέματος, προέβη εις την σύνταξιν τῆς σχετικῆς Ἰδρυτικῆς Πράξεως ἐξ ἄρθρων 10, ὡς καὶ τοῦ Κανονισμοῦ Ἑσωτερικῆς Διοικήσεως καὶ λειτουργίας τῆς Σχολῆς ἐξ ἄρθρων 16.

Εἰς τὴν ἰδρυομένην Σχολὴν Διακονισσῶν Κοινωνικῆς Προνοίας περιλαμβάνονται δύο τμήματα, τὸ ἐν διευτοῦς φοιτήσεως διὰ τὰς πτυχιούχους τῆς Θεολογίας ἢ ἐτέρας ἰσοτίμου Σχολῆς καὶ τὸ ἕτερον τριετοῦς φοιτήσεως διὰ τὰς ἀποφοίτους τῶν Γυμνασίων ἢ ἄλλης Σχολῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

Αἱ σπουδαστρίαι τοῦ πρώτου τμήματος, αἵτινες θὰ ᾧσιν ὑπότροφοι τῆς Ἐκκλησίας, θὰ διαμένωσι δωρεὰν ἐν τῷ Οἴκῳ Φοιτητρίας ὑποχρεωτικῶς ὡς ἐσωτερικαί. Ἐνῶ αἱ τοῦ δευτέρου τμήματος, αἵτινες θὰ ᾧσιν ἰδιοσυντήρητοι, δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ διαμένωσιν ὡς ἐσωτερικαὶ ἐν τῷ Οἰκοτροφείῳ τῆς Σχολῆς.

Κατόπιν σχετικῆς ἀδείας τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας ἢ Σχολῆς Διακονισσῶν Κοινωνικῆς Προνοίας θὰ λειτουργήσῃ κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἡδὴ Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1963-64 μὲ ἀμφότερα τὰ τμήματα.

Θὰ ἦτο περιττὸν νὰ ἐξάρη τις τὴν ὑφίστης σημασίας δυνατότητα, ἣτις παρέχεται εἰς τὴν ποιμαίνουσαν Ἐκκλησίαν, ἵνα μέσῳ τῆς Σχολῆς Διακονισσῶν Κοινωνικῆς Προνοίας ἐκπαιδευθῇ καὶ μορφωθῇ Χριστιανικῶς τῷ τρόπῳ καὶ οὕτω προετοιμασθῇ τὰς διὰ τὸ θεμελιώδους ἀξίας κοινωνικὸν ἔργον προετοιμαζομένης ἐργατιδας.

Διότι μετὰ τὸν ἐπαγγελματικὸν προσανατολισμὸν καὶ τὴν ἀρίστην ἠθικοθρησκευτικὴν ἐκπαίδευσιν αὐτῶν αἱ ἀπόφοιτοι τῆς Σχολῆς θὰ τίθενται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Κοινωνίας πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας καὶ τῆς ἐπιστήμης τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας συμβάλλωσιν ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν διαφόρων κοινωνικῶν προβλημάτων.

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χρυσόστομος κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς 16ης μέχρι τῆς 31ης Ὀκτωβρίου 1963 ἱερούργησε, συνειργάσθη μετὰ Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων καὶ ἄλλων προσώπων καὶ προήδρευσε διαφόρων συμβουλίων.

Ἐτέλεσε: Τῆ 27ῃ Ὀκτωβρίου, εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν Ἁγίου Γεωργίου Καρχή, μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τῆς ἀειμνήστου Παρασκευοπούλου.

— Τῆ 2ῃ Ὀκτωβρίου, εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν, Δοξολογίαν ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τῶν Συνοδικῶν Συνόδων Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἰωακείμ, Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονυσίου, Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως κ. Εὐσταθίου καὶ Κυθήρων κ. Μελετίου καὶ ὑπὸ τῶν Θεοφιλεστάτων Βοηθῶν Ἐπισκόπων Θαυμακοῦ κ. Χρυσόστομου καὶ Ἀχαΐας κ. Παντελεήμονος.

Προήδρευσε: Τῆ 23ῃ Ὀκτωβρίου τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Δελτίου (Ἐκκλησία).

— Τῆ 29ῃ Ὀκτωβρίου τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ Γ.Α.Κ.Ε.

— Τῆ 30ῃ Ὀκτωβρίου τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν καὶ Διανομῶν.

— Τῆ 31ῃ Ὀκτωβρίου τῆς Ἐπιτροπῆς μελέτης τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Παρέσθη: Τῆ 28ῃ Ὀκτωβρίου εἰς τὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν γενομένην τελετὴν ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου.

Ἐδέχθη: Τῆ 16ῃ Ὀκτωβρίου τὸν ἡγούμενον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Λογγοβάρδας κ. Φιλίθρον καὶ τὸν πανοσιολογιώτατον μοναχὸν κ. Θεόκλητον Διονυσιάτην, καθὼς καὶ τὸν ἐκ Λιβάνου ἀφιχθέντα ἐνταῦθα κ. Γαβριὴλ Χαμπίμπ, εἰς ὃν ἀνταπέδωσε τὴν ἐπίσκεψιν τῆ 17ῃ Ὀκτωβρίου.

— Τῆ 18ῃ Ὀκτωβρίου τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Κερκυρας καὶ Παξῶν κ. Μεθόδιον, τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Δαμασκηνὸν καὶ τὸν

Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Πάρου καὶ Νάξου κ. Ἐπιφάνιον.

— Τῆ 19ῃ Ὀκτωβρίου τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Θήρας κ. Γαβριὴλ καὶ τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ἀρτης κ. Ἰγνάτιον.

— Τῆ 21ῃ Ὀκτωβρίου τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Φωκίδος κ. Ἀθανάσιον.

— Τῆ 23ῃ Ὀκτωβρίου τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Κалаβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Γεώργιον, τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Φθιώτιδος κ. Δαμασκηνόν, τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Λέρου, Καλύμνου καὶ Ἀστυπάλαιας κ. Ἰσιδωρον, τὸν ἐφημέριον τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος τοῦ Ἀνωβέρου τῆς Γερμανίας αἰδεσ. κ. Ἀλεβιζόπουλον καὶ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ἁγίου Δημητρίου Νέας Ἐλβετίας.

— Τῆ 30ῃ Ὀκτωβρίου τὸν πρόεδρον τῆς ἐν Γενεύῃ ἑλληνικῆς κοινότητος κ. Ἀντωνιάδην, συνοδευόμενον ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος κ. Μαντζαργιωτάκη.

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Θαυμακοῦ κ. Χρυσόστομος, κυριαρχικῆ ἀδεία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου, κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Ὀκτωβρίου, ἐν Κυριακαῖς καὶ ἑορταῖς, ἐχοροστάτησεν, ἐλειτούργησε καὶ ἐκήρυξε τὸν θεῖον λόγον, εἰς διαφόρους ἱεροὺς ναοὺς.

— Τῆ 1, ἐνώπιον τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως Παύλου καὶ τοῦ Ἐξοχωτάτου Πρωθυπουργοῦ κ. Στ. Μαυρομιχάλη, ὤρισεν, εἰς τὰ Ἀνάκτορα τῶν Ἀθηνῶν, τοὺς κ.κ. Νικ. Γαζῆν ὡς Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, Χρ. Καρασσὸν ὡς Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Δημοσίων Ἔργων, καὶ Πέτρ. Στεριώτην ὡς Ὑφυπουργὸν ἐπὶ τῆς Γεωργίας.

— Τῆ 2 προέπειψεν ἀπὸ μέρους τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομου, εἰς τὸ ἀεροδρόμιον τοῦ Ἑλληνικοῦ, τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον Τσεχοσλοβακίας κ. Ἰωάννην καὶ τὸν Βοηθὸν αὐτοῦ Ἐπίσκοπον, ὡς καὶ τὸν Σεβασμ. Μητροπολίτην Μίνσκ (Ρωσίας) κ. Νικόδημον, ἀναχωρήσαντας ἐντεῦθεν μετὰ τὴν ἐν Ρόδῳ Πανορθόδοξον Σύσκεψιν.

— Τῆ 6 ἐπεθεώρησε τοὺς ἱεροὺς ναοὺς Ἁγίου Ἀλεξάνδρου Π. Φαλήρου, Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Λεωφόρου Συγγροῦ, Ἁγίου Κωνσταντίνου Ὀμονοίας, καὶ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Χρυσοσπηλαιωτίσσης.

— Τῆ 20, εὐλογία τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Προκοπίου, Τοποτηρητοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς, ἐτέλεσε τὰ Ἐγκαίνια τοῦ ἐν Καραβᾷ Πειραιῶς ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Στυλιανοῦ (κάτωθεν τοῦ ὑπὸ ἀνέγερσιν ἱεροῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Μαρίνης) καὶ ὠμίλησε κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν.

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἐπεθεώρησε τοὺς ἱεροὺς ναοὺς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Ἀργυρουπόλεως, Ζωοδόχου Πηγῆς Καλογραϊζῆς, Ἁγίου Γεωργίου Ἐλευθεροπόλεως, Ἁγίας Τριάδος Ν. Φιλαδελφείας, Ἁγίας Βαρβάρας Πατησίων, Ἁγίου Ἐλευθερίου Πατησίων, Ὁσίου Μελετίου Σεπολίων καὶ Ἁγίου Νικολαοῦ Ἀχαρνῶν.

— Τῆ 23 ἐτέλεσε τὴν θείαν Λειτουργίαν τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος Πειραιῶς.

— Τῆ 26 ἐχοροστάτησεν, ἐλειτούργησε καὶ ὠμίλησεν εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Ταμπουρίων Πειραιῶς, καὶ κατόπιν παρακλήσεως τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. Ἰακώβου καὶ ἐγκρίσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Προκοπίου, Τοποτηρητοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς, ἐχειροτόνησεν εἰς Πρεσβύτερον τὸν Διάκονον τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Ὑπαπαντῆς Ταμπουρίων Πειραιῶς Λάζαρον Ψαράλέξη, ὠμίλησας κατὰ τὴν χειροτονίαν.

— Τῆ 27 ἐπεθεώρησε τὸν ἱερὸν ναὸν Ἁγίας Ζώνης Πατησίων.

— Τῆ 28 προέστη τῆς Δοξολογίας ἐπὶ τῇ Ἐθνικῇ Ἐορτῇ εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Πειραιῶς, παρουσίᾳ τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν, ἄτε καλυθέντος τοῦ Τοποτηρητοῦ τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως, Σεβασμ. Μητροπολίτου Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Προκοπίου.

— Τῆ 30 προσέτη τῆς Νεκρωσίμου Ἀκολουθίας τοῦ συνταξιούχου ἱερέως Κωνσταντίνου Οἰκονομίδου, ἐξ Αἰγύπτου, τελεσθείσης ἐν τῷ ἱερῷ ναῶ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Νέου Ψυχικοῦ καὶ ὠμίλησε καταλλήλως.

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἐξέπροσώπησε τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομον κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ἀπονομῆς βραβείων καὶ διπλωμάτων εἰς σπουδαστρίαν τῆς Σχολῆς Νοσοκόμων καὶ Ἐπισκεπτῶν Ἀδελφῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, γενομένην εἰς τὸ Δρακοπούλειον περίπτερον αὐτοῦ.

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Κερνίτσης κ. Χρυσόστομος, κυριαρχικῆ ἀδεία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου, κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα Ὀκτωβρίου ἐλειτούργησε καὶ ὠμίλησεν εἰς διαφόρους ναοὺς τῶν Ἀθηνῶν κατὰ Κυριακὰς καὶ ἑορτάς.

— Τῆ 8 Ὀκτωβρίου μετέβη μετὰ μελῶν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου εἰς Ἀργυρούπολιν διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ὁρίων τῆς νεοϊδρυθείσης ἐνορίας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

— Τῆ 23 Ὀκτωβρίου ἐτέλεσεν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τὴν θείαν Λειτουργίαν τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου καὶ ὠμίλησεν ἐπικαιρῶς.

— Τῆ 26 Ὀκτωβρίου παρέστη ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακαριωτάτου εἰς τὴν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ ὠμίλιαν τοῦ κ. Κ. Τσάτσου ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς 28 Ὀκτωβρίου.

— Τῆ 30 Ὀκτωβρίου προήδρευσε συνεδρία τῶν Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου.

Τῆ αὐτῇ προήδρευσε συνεδρία τῶν Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

— Τῆ 31 Ὀκτωβρίου προήδρευσε συνεδρία τῶν Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου.

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀχαΐας κ. Παντελεήμων, κυριαρχικῆ ἀδεία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου, κατὰ μῆνα Ὀκτωβρίου ἐλειτούργησε καὶ ὠμίλησεν εἰς διαφόρους Ἱ. Ναοὺς τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

— Τῆ 10η Ὀκτωβρίου προήδρευσε τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἀσύλου Ἁγίου Ἀνδρέου Ν. Σμύρνης.

— Τῆ 12η τοῦ ἰδίου μηνὸς ἐξέπροσώπησε τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς ἐπάρσεως τῆς σημαίας εἰς τὸν βράχον τῆς Ἀκροπόλεως, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν Ἀθηνῶν ἐκ τοῦ Ναζιστικοῦ καὶ Φασιστικοῦ ζυγοῦ.

— Τῆ 14η Ὀκτωβρίου προήδρευσε τῆς Ἐφορείας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὀρφανοτροφείου Βουλιαγμένης.

— Τῆ 15η τοῦ ἰδίου μηνὸς ἐξέπροσώπησε τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον καὶ ἐτέλεσε τὸν ἀγιασμὸν τῶν ἐγκαινίων εἰς τὸ Ζάππειον Μέγαρον, κατὰ τὴν ἑναρξίν τῆς ὑπὸ τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἐκθέσεως Οἰκονομικῆς Ἐνημερώσεως, γενομένης παρουσίᾳ τῶν κ.κ. Ὑπουργῶν Βιομηχανίας καὶ Προεδρείας τῆς Κυβερνήσεως.

— Τῆ 17η Ὀκτωβρίου ἐπεθεώρησε τὸ Ἐκκλῆσ. Ὀρφανοτροφεῖον Βουλιαγμένης.

— Τῆ 18η τοῦ ἰδίου μηνὸς ἐπεθεώρησε τὸ Ἐκκλῆσ. Ἀσυλον Ἁγ. Ἀνδρέου Ν. Σμύρνης.

— Τῆ 23η Ὀκτωβρίου ἐτέλεσε τὸν ἀγιασμὸν ἐπὶ τῇ ἐναρξί τῆς λειτουργίας τοῦ νεοϊδρυθέντος Γυμνασίου Καλαμακίου, προσεφώνησε τοὺς γονεῖς, καθηγητὰς καὶ μαθητὰς ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ.

— Τῆ 24η τοῦ ἰδίου μηνὸς ὤρκισεν εἰς τὰ Ἀνάκτορα τῶν Ἀθηνῶν ἐνώπιον τῆς Α.Β.Υ. τοῦ Διαδόχου τὸν Διοικητὴν καὶ Ὑποδιοικητὴν τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος κ.κ. Πετρίτσος καὶ Γαλιάνη.

— Τῆ 27η Ὀκτωβρίου ἐξέπροσώπησε τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον εἰς δοθείσαν, εἰς τὴν Αἴθουσαν τοῦ Παρνασσοῦ, διάλεξιν ὑπὸ τοῦ κ. Φραγγιαδάκη, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου.

— Τῆ 28η τοῦ ἰδίου μηνὸς συμμετέσχεν εἰς τὴν ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου γενομένην δοξολογίαν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῶ Ἀθηνῶν.

— Τῆ 29η Ὀκτωβρίου ἐπεθεώρησε τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ἀσυλον Ἁγ. Ἀνδρέου Ν. Σμύρνης.

Ἱερά Μητρόπολις Σάμου καὶ Ἱκαρίας

Εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Ζωοδόχου Πηγῆς Σάμου συνήλθε τῆ 17.9.1963 τὸ Α' ἱερατικὸν Συνέδριον τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Σάμου καὶ Ἱκαρίας ἐπινεύσει τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Παροναξίας κ. Ἐπιφανίου, Τοποτηρητοῦ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Σάμου καὶ Ἱκαρίας.

Τὸ συνέδριον, οὗ μετέσχον 84 ἱερεῖς, ἠσχολήθη μὲ τὰ ἐξῆς θέματα: 1) ὁ ἱερεὺς ἐν τῇ σημερινῇ κοινωνίᾳ, 2) ὁ ἱερεὺς καὶ ἡ κοινωνικὴ ἀποστολὴ του καὶ 3) ὁ ἱερεὺς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ του. Τὸ συνέδριον ἐστέφθη ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Κατὰ τὰς τελευταίας αὐτῆς συνεδρίας ἡ Ἁγία καὶ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Κέντρου τῆς Ὀρθοδοξίας ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηναγόρου ἠσχολήθη, πρὸς τοὺς ἄλλοις, περὶ τὴν (συμμετοχὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἰς τὴν Β' περίοδον τῆς Β' ἐν Βατικανῷ Συνόδου), περὶ τὴν χορήγησιν ἀδειῶν εἰς ἑτεροδόξους πρὸς μετάβασιν εἰς Ἅγιον Ὅρος, περὶ τὴν μελέτην τῆς ἀσματικῆς ἀκολουθίας τῆς ἁγίας Σολωμονῆς, περὶ αἰτήματα τῆς Διευθύνσεως τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ περὶ ἄλλα ὑπηρεσιακῆς φύσεως ἔγγραφα, ἐφ' ὧν ἐλήφθησαν σχετικαὶ ἀποφάσεις.

— Μετὰ τὴν ὑπογραφήν τῆς συμφωνίας τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς ἐν Ἀγκυρᾷ ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀπέστειλε τὸ κάτωθι τηλεγράφημα πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν τῆς Τουρκίας:

«Τῆ Α. Ἐξοχότητι, τῷ κ. Ἰσμέτ Ἰνονοῦ
Πρωθυπουργῷ
Εἰς Ἀγκυραν

Ἐπὶ τῷ εὐτυχεῖ γεγονότι τῆς εισόδου εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Κοινὴν Ἀγορὰν τῆς ἀγαπητῆς Πατρίδος ἡμῶν Τουρκίας, διανοίγουσαν νέους ὁρίζοντας προόδου αὐτῆς ὑπὸ μεγαλοῦργόν ἡγεσίαν καὶ ἐμπνευσμένην κατεύθυνσιν Ὑμετέρας προσφιλούς ἡμῶν καὶ περισπούδαστου ἐξοχότητος, συγχαίρομεν αὐτῇ ἐγκαρδίως διὰ ἱστορικὴν ταύτην ἐπιτυχίαν, εὐχόμενοι αὐτῇ ὑγίαν καὶ μακροήμερευσιν.

Φανάριον, 13.9.1963

† Πατριάρχης ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ»

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἡ πρώτη ἐγκύκλιος τοῦ Πάπα Παύλου ΣΤ', τῆς ὁποίας ἡ ἡμερομηνία τῆς δημοσιεύσεως δὲν καθωρίσθη ἀκόμη, θὰ πραγματευεῖται περὶ τῶν σχέσεων τῆς χριστιανικῆς θρησκείας πρὸς τὸν κόσμον τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ.

Καθ' ἃ πληροφορεῖ ὁ «Ρωμαῖος Παρατηρητὴς», ὁ Πάπας Παῦλος ΣΤ' διώρισε τὸν καρδινάλιον Αὐγουστίνον Μπέα ὡς μέλος τοῦ ἐπὶ τοῦ δόγματος καὶ τῶν ἠθῶν ἀνωτάτου δικαστηρίου. Ἡ καινοτομία αὕτη εἶναι χαρακτηριστικῆ. Μέχρι τοῦδε πλὴν τοῦ ἀνατολικῆς καταγωγῆς καρδινάλιου Ἀγατζαβανὸν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀνώτατον δικαστικόν δὲν περιελάμβανεν εἰ μὴ ἰταλοὺς καρδινάλιους (ἐπτὰ ἐν συνόλῳ). Ὅμως ὁ καρδινάλιος Μπέα ὄχι μόνον εἶναι γερμανός, ἀλλὰ καὶ θεωρεῖται εἰς τοὺς ρωμαιοκαθολικοὺς κύκλους—ἰδίως ἀφ' ἧς ὁ πάπας Ἰωάννης ΚΓ' ἀνέθεσεν εἰς αὐτὸν τὴν ἐπὶ τῆς ἐνώσεως τῶν χριστιανῶν γραμματεῖαν—, ὡς ὁ ἡγέτης τῆς ἐν τῇ Ρωμαιοκαθολικῇ Ἐκκλησίᾳ προοδευτικώτερας μερίδος καὶ ἐνεκα τούτου τὸ κύρος του εἶναι τεράστιον.

Ἡ Β' ἐν Βατικανῷ Ρωμαιοκαθολικῇ Συνόδῳ ἐνέκρινε τὸ περὶ Ἐκκλησίας σχέδιον, ὅπερ ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ προαγάγῃ τὸν οἰκουμενικὸν διάλογον. Τινὰ τῶν σημείων τοῦ σχε-

δίου τούτου, άτινα παρουσιάζουν μέγιστον ένδιαφέρον, είναι τά εξής:

1. Κατά πόσον οί άπιστοι δύνανται νά έλπίζουν την σωτηρίαν των και κατ' άκολουθίαν έν τίνι μέτρω είναι μέλη τής 'Εκκλησίας (έν δυνάμει);

2. Τό σχέδιον προτείνει την δυνατότητα άποδοχής «βαθμών εις την μετά τής 'Εκκλησίας ένωσιν».

3. 'Ετονίσθη ίδια ή ιδιότης τής 'Εκκλησίας ως «Μυστικού Σώματος του Χριστού», ως και ή έννοια του «λαού του Θεού», τούτ' όπερ σημαίνει πλήρη ισότητα των Χριστιανών κατά Θεόν, εισάγει δέ την έννοιαν τής παγκοσμίου ιερωσύνης, κοινής εις όλους τους βεβαπτισμένους.

4. 'Επιβεβαιούται τό πρωτεϊόν του Πέτρου, αλλά «έντός του πλαισίου του συλλόγου των 'Αποστόλων».

5. 'Η 'Εκκλησία έν τώ συνόλω της καλείται «άλάθητος», ως και τό σώμα των έπισκόπων.

6. Καθορίζεται ό μυστηριακός χαρακτήρ του επισκοπικού θεσμού, «πηγής τής ιερωσύνης», άποφυγομένης έν τούτοις τής ύπερβολής του προάγειν τούτον εις όγδοον μυστήριον.

7. Διακηρύσσεται ό συλλογικός χαρακτήρ του επισκοπικού έργου. Τά έξ αυτού πρακτικά έπακόλουθα θά μελετηθούν εις ειδικόν σχέδιον περι τό «επισκοπικό βαθμό και τής διακυβερνήσεως τής έπαρχίας».

8. Τό σχέδιον, έξετάζον και τόν θεσμόν του διακόνου, άφήνει πλήρη έλευθερίαν εις τόν έπίσκοπον, ίνα κρίνη έν πρόκειν νά χειροτονή διακόνον έκ των ήδη νενυμφευμένων ή έκ των άγάμων. Τούτο θά έξαρτηθί έκ των ιδιαιτέρων συνθηκών έκάστου τόπου.

9. Καθορίζεται τό έργον των λαϊκών έν τή 'Εκκλησία. Ουτοι όφείλουν νά ευαγγελίζονται τόν κόσμον, διότι προάγουν τάς ήθικάς αξίας έντός του κόσμου, έξαγιάζονται υπό την κοσμικήν των ιδιότητα, έχουν δικαίωμα νά τρέφονται πνευματικώς υπό των ιερέων των και νά εκθέτουν εις αυτούς τάς ανάγκας των μεθ' υϊκού σεβασμού, όφείλουν δέ και ύπακοήν εις τους ποιμένας των.

10. Πάντες οί πιστοί καλούνται εις τελείαν άγιότητα, συμφώνως πρός τόν τρόπον τής ζωής, την όποίαν έξέλεξαν (μοναχικόν βίον, συζυγικόν βίον κ.λ.π.).

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ

'Η «Ευαγγελική 'Εκκλησία τής Γερμανίας» άπεφάσισε την ίδρυσιν έν Νταχάου ναού, έν τώ όποίω ή λατρεία θά είναι άφιερωμένη εις τά θύματα του 'Εθνικοσοσιαλισμού.

—'Η Προτεσταντική 'Εκκλησία τής Γαλλικής Πολυνησίας έώρτασε την εκατονταετηρίδα τής ιδρύσεώς της.

—Κατά τό τέλος του παρελθόντος 'Ιουλίου συνεκροτήθη έν Στοκχόλμη τό «2ον παγκόμιον λουθηρανικόν συνέδριον κοινωνικής ευθύνης» πρός έξέτασιν τής θεωρίας και τής πράξεως τής κοινωνικής διακονίας των λουθηρανικών εκκλησιών. Του συνέδριου μετέσχον 300 άντιπρόσωποι (ιερείς, θεολόγοι, παιδαγωγοί, διακόνισσαι κ.λ.π.) των λουθηρανικών εκκλησιών 20 χωρών τής 'Αφρικής, 'Ασίας, Ευρώπης και Βορείου και Νοτίου 'Αμερικής.

—'Η Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου του Helsinki άνεκήρυξεν επιτίμιους διδάκτορας αύτης δέκα προσωπικότητας διαφόρων λουθηρανικών εκκλησιών. Μεταξύ των τιμηθέντων είναι ό Πρόεδρος του Παγκοσμίου Λουθηρανικού Συνδέσμου Dr. Franklin Clark Fry (New York), ό έπίσκοπος Dr. Anders Nygren (Lund), ό έπίσκοπος Dr. Hans Lilje (Hannover).

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

'Η έν Bossey τής 'Ελβετίας Οικουμενική 'Ανωάτη Σχολή κατά τό χειμερινόν έξάμηνον, τό όποιον ήρχισε την 4ην 'Οκτωβρίου, θά παράσχη την ευκαιρίαν εις τους 49 σπουδαστάς αύτης νά παρακολουθήσουν μαθήματα επί του φαινομένου του Συγκρητισμού, όστις ούδέν άλλο είναι ή ή προσπάθεια τής συνένωσης ποικίλων διδασκαλιών και κατευθύνσεων, ίδια έν τή περιοχή τής Θρησκείας και τής Φιλοσοφίας. Οί σπουδαστάι του Οικουμενικού 'Ινστιτούτου προέρχονται έξ 25 χωρών.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ "ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ,"

Κύριε Διευθυντά του περιοδικού τής «'Εκκλησίας»,

'Επειδή τά περι τό τέλος του έν τή «'Εκκλησία» τής 1.10. 63 δημοσιευθέντος άρθρου μου περί τής στάσεως του άειμνήστου Μητροπολίτου Σάμου έναντι του «Παγκοσμίου Συμβουλίου 'Εκκλησιών» (Π.Σ.Ε.) γραφέντα περί προτάσεως του Γ. Γραμματέως του Συμβουλίου τούτου κ. Visser't Hooft έν Ρότσεστερ των Η.Π.Α., «όπως τό Π.Σ.Ε. άνακηρυχθή εις 'Εκκλησίαν» διευτώθησαν κάπως άορίστως επί τή βάσει άφ' ένός τηλεγραφημάτων του διεθνούς πρακτορείου Assoc. Press πρός τόν άθηναϊκόν τύπον τής 29 και 30 Αυγούστου και άφ' έτέρου προφορικών ειδήσεων μεταδοθεισών εις μέ μετά τινας ήμέρας, είμαι ευχαρίστως ύποχρεωμένος, χάριν τής άκριβείας και πρός άποφυγήν παρεξηγήσεων, νά έκθέσω τά πράγματα άκριβέστερον επί τή βάσει μεταγενεστέρων πληροφοριών.

1. Την πρώτην σχετικήν είδησιν έλαβον άπό τηλεγράφημα του πρακτορείου Assoc. Press, δημοσιευθέν άποσπασματικώς εις τό «Βήμα» τής 29/8 και εις την «Μεσημβρινήν» τής 30/8. Και εις μέν τό «Βήμα» υπό τή έπιγραφήν «Δέν θεωρούν ως 'Εκκλησίαν τό Π.Σ.Ε.οί όρθόδοξοι» παρουσιάζεται ό μέν Κόπτης έπίσκοπος του Καίρου Σαμουήλ ως καταγγέλλων «τάς τάσεις του Π.Σ.Ε., όπως θεωρηθή τούτο ως 'Εκκλησία», ό δέ καθηγητής κ. Β. 'Ιωαννίδης ως «διαμαρτυρηθείς έντόνος κατά των τοιούτων τάσεων» και προσθέσας μάλιστα ότι «τούτο θά μετέβαλεν εις σκάνδαλον την συμμετοχήν μας εις τό Π.Σ.Ε.». Τά αύτά δέ που έδημοσιεύθησαν και εις την «Μεσημβρινήν» τής 30 Αυγούστου υπό τόν τίτλον «'Επιχειρείται μεταβολή του Π.Σ.Ε. εις 'Υπερεκκλησίαν», προστιθεμένης μάλιστα και σχετικής παρατηρήσεως του 'Αγγλικανού άρχιεπισκόπου του Καντέρβουρ κ. Ράμσευ.

2. Μετά τινας ήμέρας έμαθον παρά τινων έκ των ήμετέρων, 'Αθηναίων και Κωνσταντινουπολιτών, επανελθόντων έκ Ρότσεστερ, ότι ό κ. Visser't Hooft είχε διαρμηνύσει διά μακράς είσηγήσεως την έπιθυμίαν, όπως προσδοχή και έκκλησιολογικόν περιεχόμενον εις τό Π.Σ.Ε., προκαλέσας σφοδράς διαμαρτυρίας και παρατηρήσεις όχι μόνον έξ όρθόδοξου, αλλά και έξ άλλων πλευρών και ότι έν τέλει άπεφασίσθη νά διαβιβασθί ή πρότασις αύτη εις τάς μετεχούσας του Π.Σ.Ε. 'Εκκλησίας.

3. Αί είδήσεις αύται συνεπληρώθησαν και έβεβαιώθησαν και έξ έπισήμου πλευράς, δηλ. έξ αύτου του έν Γενεύη εκδομένου «Οικουμενικού Δελτίου πληροφοριών» ύπ' άριθμ. 34 τής 6.9.1963, ως και άπό τό τεθέν ύπ' όψιν μου έπίσημον κείμενον τής σχετικής εκθέσεως του κ. Visser't Hooft, τό όποιον άνέγνωσα άγγλιστι και υπό προσεκτικώτερον έν τισι σημείοις μορφήν γερμανιστι έν τώ περιοδικώ «Ökumenische Rundschau». 'Η είδησις του «Οικουμενικού Δελτίου» ήρχιζεν ως εξής: «Τό ζήτημα, έν τό Π.Σ.Ε. δύνανται νά διεκδικήση έκκλησιολογικήν σημασίαν, έρριψεν έν τή Συνόδω τής Κεντρικής 'Επιτροπής έν Ρότσεστερ ό κ. Visser't Hooft». 'Εν συνεχεία αναφέρει ότι ό κ. V.H. είπε μέν ότι τό Π.Σ.Ε. δέν είναι ούτε 'Εκκλησία ούτε 'Υπερεκκλησία, ούχ ήττον όμως έκφράζεται δι' αύτου μία πραγματικότης και είσηγήθη, όπως ή έν Μοντρεάλ διατυπωθείσα τό πρώτον σχετική πρότασις θεολόγων τινών σταλή εις τάς μετεχούσας 'Εκκλησίας προς μελέτην και περαιτέρω γίνεται λόγος περί τής προκληθείσης ζωηράς αντίδράσεως των όρθόδοξων, έξ ών αναφέρεται μόνον ή παρατήρησις του Ρώσου μητροπολίτου Νικοδήμου άποδοκιμάσαντος την προσπάθειαν έκκλησιολογικής διατυπώσεως τής φύσεως του Π.Σ.Ε., παραδόξως όμως παρελείθησαν τά λεχθέντα υπό του κ. 'Αλιβιζάτου και μάλιστα αί δριμυμείαι παρατηρήσεις του κ. 'Ιωαννίδου, μέρος των όποίων είχαν αναφέρει τό τηλεγράφημα του μνημονευθέντος διεθνούς πρακτορείου.

Όπωσδήποτε τό συμπέρασμα έκ του συνδυασμού πασών των πληροφοριών τούτων είναι, ότι ό κ. Γ. Γραμματέης του Π.Σ.Ε., όπως έγράψαμεν και εις αύτόν τόν ίδιον, δέν είναι μέν ό πατήρ τής ιδέας τής άναγνωρίσεως του Π.Σ.Ε. ως 'Εκκλησίας, ούχ ήττον όμως ή πρότασις ούχι 'Εκκλησίας τινός, άλλ'

ένίων διαμαρτυρομένων θεολόγων, ανιδέων έκκλησιολογικῶς, πρότασις ἀδιανόητος και σκανδαλώδης ἐξ ἐπόψεως ὀρθοδόξου, ἐθεωρήθη ἀξία ἐπτασελίδου ἐκθέσεως ἐκ μέρους του και ἀπασχολήσεως τῶν Ἐκκλησιῶν, πράγματα τὰ ὅποια προεκάλεσαν ἔντονον διαμαρτυρίαν οὐχὶ μόνον τῶν ὀρθοδόξων, ἀλλὰ και παρατηρήσεις και διαμαρτυρομένων ἀκόμη συνέδρων, ἐν οἷς και ὁ Γερμανὸς ἐπίσκοπος Lilje. Καὶ τὸ συμπέρασμα τοῦ συμπεράσματος εἶναι, ὅτι οἱ φόβοι και οἱ ἀγῶνες τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Εἰρηναίου δὲν ἦσαν ἀβάσιμοι.

'Εν Ἀθήναις τῆ 20.10.63

Μετὰ τιμῆς
Π. Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μητροπολίτου Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως Εὐσταθίου, Τοποτηρητοῦ Ἱερῶς Μητροπόλεως Μεσσηνίας, Λογοδοσία πεπραγμένων τοῦ οἴκ. ἔτους 1962 τῶν Ἀλεξανδρακείων κληροδοτημάτων, Καλαμάτα 1963, σ.14.

'Επισκόπου Θαυμακοῦ Χρυσοστόμου, Ναϊκά τῆς Ἱερῶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία», ἐν Ἀθήναις 1963, σελ. 128.

'Επισκόπου Μιλήτου Αἰμιλιανοῦ Τσακοπούλου, Ἀρχιεπιφύλακος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Τὰ πατριαρχικά σιγίλλια ἐν τοῖς κώδιξι τοῦ Ἀρχιεπιφύλακτου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Σταμπούλ 1963, σελ. 58.

Λεωνίδου Ἰω. Φιλιππίδου, Τακτικοῦ Καθηγητοῦ τῆς Ἱστορίας τῶν Θρησκευμάτων ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, † Ὁ Σμύρνης Χρυσόστομος ὁ μεγαλομάρτυς Μητροπολίτης κατὰ τὴν ἐπικὴν και δραματικὴν τριετίαν 1919-1922, ἐν Ἀθήναις 1962, σελ. 35.

'Αρχιμ. Ἰακώβου Καπενεκά, Τὸ εἰς Ἀμερικὴν ταξίδιον τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ.κ. Βενεδίκτου, Ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Νέας Σιών», ἐν Ἱεροσολύμοις 1963, σελ. 253.

'Αρχιμ. Κοσμά Καράμπελλα, Ἱεροκήρυκος, Ἡ ἔνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν ἰδίᾳ Ὀρθοδόξου και Λατινικῆς, Ἀθήναι 1963, σελ. 20.

'Η Λειτουργία μας, τρεῖς μελέται ὑπὸ ἀρχιμ. Ἡλία Μαστρογιαννοπούλου, Alexander Schmemman και Olivier Clément, ἔκδοσις Ἀδελφότητος Θεολόγων ἡ «Ζωή», Ἀθήναι 1963, σελ. 168.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

'Ιερὰ Μητρόπολις Θηβῶν και Λεβαδείας

Πρὸς τὸ Περιοδικὸν «Ἐκκλησία»
Εἰς Ἀθήνας

'Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 122 τοῦ Νόμου 5383/32 «Περὶ τῶν Ἐκκλησιῶν Δικαστηρίων και τῆς πρὸ αὐτῶν διαδικασίας» διαβιβάζομεν ὑμῖν προσηρητημένως ὡδε ἀκριβὲς ἀπόσπασμα τῆς 25ης/1963 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου και παρακαλοῦμεν διὰ τὴν δημοσίευσιν.

'Εν Λεβαδείᾳ τῆ 11.10.1993

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ και ἀ.α.

'Ο Νόμιμος Ἀναπληρωτῆς

Λουκάς Τσώνης

ἱερεὺς

Πρωτ. 1667
Ἀριθ. Διεκδ. 807

'Απόφασις 25η/1963

Τὸ Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον, συνελθὼν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάρῳ, σήμερον τὴν 25ην Σεπτεμβρίου 1963, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Τετάρτην και ὥραν 11 π.μ. ἵνα κρίνῃ και δικάσῃ τὸν Ἱερομόναχον Ἰάκωβον (Ἰωάννην)

Ζάκκων, τῆς Ἱερῶς Μητροπόλεως Θηβῶν και Λεβαδείας κατηγορούμενον «ἐπὶ ἐκουσίῳ ἀποσηματισμῷ» και παραπεμφθέντα ἐνώπιον τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, ὑπὸ τοῦ Ἱεροσολυμοῦ τοιοῦτου τῆς Ἱερῶς Μητροπόλεως Θηβῶν και Λεβαδείας, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 343 και ἀπὸ 12.11.62 ἀποφάσεως αὐτοῦ, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 12 τοῦ «Περὶ Ἐκκλησιῶν Δικαστηρίων» Νόμου 5383/32.

Λαβὼν ὑπ' ὄψει και ἐπισταμένως μελετήσαν τὰ ἐν τῷ φακέλλῳ τῆς δικογραφίας ἔγγραφα, Διασκευάμενον κατὰ τε τοὺς Θεῖους και Ἱεροὺς Κανόνας τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας και τοὺς κειμένους Νόμους τοῦ Κράτους,

'Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἐνόρκων καταθέσεων τῶν μαρτύρων και τοῦ ὅλου φακέλλου τῆς δικογραφίας σαφῶς ἐξάγεται και βεβαιούται και τὸ Δικαστήριον πείθεται ὅτι ὁ κατηγορούμενος Ἱερομόναχος ὑπέπεσεν οὐχὶ μόνον εἰς τὸ δι' ὃ κατηγορεῖται παράπτωμα «ἐπὶ ἐκουσίῳ ἀποσηματισμῷ», ἀλλὰ και εἰς τὸ παράπτωμα τῆς τελέσεως γάμου μετὰ τινος Ἀμερικανίδος.

'Ἐπειδὴ τὰ παραπτώματα ταῦτα προβλέπονται και τιμωροῦνται ὑπὸ τῶν Θεῖων και Ἱερῶν Κανόνων και τῶν Νόμων τοῦ Κράτους,

'Ἐπειδὴ κατὰ ταῦτα ἄξιος τιμωρίας κρίνεται ὁ κατηγορούμενος,

Διὰ ταῦτα

Δικάζων ἐρήμην τοῦ κατηγορουμένου, ἰδὼν και τὰ ἄρθρα 11,12 τοῦ «Περὶ Ἐκκλησιῶν Δικαστηρίων» Νόμου 5383/32,

Κηρύσσει τὸν κατηγορούμενον Ἱερομόναχον Ἰάκωβον (Ἰωάννην) Ζάκκων τῆς Ἱερῶς Μητροπόλεως Θηβῶν και Λεβαδείας, ἔνοχον τῶν ἀποδοθειῶν αὐτῷ κατηγοριῶν «ἐπὶ ἐκουσίῳ ἀποσηματισμῷ» και τελέσει γάμου μετὰ τινος Ἀμερικανίδος και ἐπιβάλλει αὐτῷ τὴν ποινὴν τῆς καθαιρέσεως ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ τῆς ἱερωσύνης ἀξιώματος και τῆς ἐπαναφορᾶς εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν και καταδικάζει αὐτῷ εἰς τὰ σχετικὰ δικαστικά ἐξοδα συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 124 τοῦ «Περὶ Ἐκκλησιῶν Δικαστηρίων» Νόμου 5383/32.

'Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη και ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις αὐθημερόν.

† Ὁ Καλαβρύτων και Αἰγιαλείας ΓΕΩΡΓΙΟΣ, Πρόεδρος

'Ο Γραμματεὺς

'Αρχ/της Παντελεήμων Χρυσοφάκης

'Ακριβὲς ἀπόσπασμα

'Εν Λεβαδείᾳ τῆ 8 Ὀκτωβρίου 1963

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ και ἀ.α.

'Ο Νόμιμος Ἀναπληρωτῆς

ΛΟΥΚΑΣ ΤΣΩΝΗΣ

ἱερεὺς

'Ιερὰ Μητρόπολις Μαρωνείας

'Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 47 και 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν και Ἐφημεριῶν», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους και ἔχοντας τὰ κανονικά και νόμιμα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς κενῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Συκορράχης, ἵνα ὑποβάλωσιν ἡμῖν, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικά, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ ὑποψηφίου.

'Εν Κομοτηνῇ τῆ 22α Ὀκτωβρίου 1963

† Ὁ Μητροπολίτης Μαρωνείας ΤΙΜΟΘΕΟΣ

'Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 47 και 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν και Ἐφημεριῶν», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους και ἔχοντας τὰ κανονικά και νόμιμα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς κενῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱ. Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου Φαναρίου, ἵνα ὑποβάλωσιν ἡμῖν, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικά, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ ὑποψηφίου.

'Εν Κομοτηνῇ τῆ 22α Ὀκτωβρίου 1963

† Ὁ Μητροπολίτης Μαρωνείας ΤΙΜΟΘΕΟΣ

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰς κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς κενῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἀστολόφου, ἵνα υποβάλλωσιν ἡμῖν, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικά, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ ὑποψηφίου.

Ἐν Κομοτηνῇ τῇ 22α Ὀκτωβρίου 1963

† Ὁ Μητροπολίτης Μαρωεῖας ΤΙΜΟΘΕΟΣ

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς κενῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Δημητρίου Ν. Σάντας, ἵνα υποβάλλωσιν ἡμῖν, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικά, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ ὑποψηφίου.

Ἐν Κομοτηνῇ τῇ 22α Ὀκτωβρίου 1963

† Ὁ Μητροπολίτης Μαρωεῖας ΤΙΜΟΘΕΟΣ

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς κενῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Κρωβύλλης, ἵνα υποβάλλωσιν ἡμῖν, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικά, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ ὑποψηφίου.

Ἐν Κομοτηνῇ τῇ 22α Ὀκτωβρίου 1963

† Ὁ Μητροπολίτης Μαρωεῖας ΤΙΜΟΘΕΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰ ἀρθρα 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν.2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ διὰ μεταγενεστέρων Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν Ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) «Ἅγιος Νικόλαος» Ἀγ. Βαρβάρας, 2) «Ἅγιος Κωνσταντῖνος» Ἀυλακίου, 3) «Ἅγιος Γεράσιμος» Γεωργαλέτικων, 4) «Προφήτης Ἡλίας» Καρύτσης, 5) «Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος» Κοκκινόβρυσεως, 6) «Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου» Μεγαδένδρου, 7) «Ἅγιος Ἀθανάσιος» Νεροχωρίου, 8) «Κοίμησις τῆς Θεοτόκου» Ξηρακιάς, 9) «Ἅγιος Γεώργιος» Πτελέας, 10) «Ἅγιος Βλάσιος» Σικλαβίων καὶ 11) «Ἅγιος Ἀθανάσιος» Στενοῦ, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ Νόμων τοῦ Κράτους προβλεπόμενα προσόντα ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ἐν τῷ Δελτίῳ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικά.

Ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 24 Ὀκτωβρίου 1963

Ὁ Τοποτηρητῆς

† Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἸΓΝΑΤΙΟΣ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κορινθίας κ. Προκόπιος διὰ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν προεκήρυξε διαγωνισμόν διὰ τὴν συγγραφὴν τῆς Ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κορίνθου ἀπὸ τῆς Ἰδρύσεως αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου μέχρι τῆς σήμερον.

Τὸ κατατεθὲν βραβεῖον ἐκ 40.000 δρχ. ἐτέθη μέσῳ Ἐμπορικῆς Τραπεζῆς εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἀκαδημίας.

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

† Ὁ Φλωρίνης, Ἀλωπτίας καὶ Ἑορδαίας ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

† Ὁ Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ναῶν Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν: Δρχ. 50, 75, 100 ἐτησίως.
Λοιπῶν Ναῶν Ἐπικρατείας: 30 ἐτησίως.
Ἐξωτερικοῦ: δολλάρια 3.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδοσίου Σπεράντσα, Καυρὸς πλέον εἶναι.

Ἡ ἐν Ρόδῳ Πανορθόδοξος Σύσκεψις.

Ἰωάννου Καρμίρη, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἡ πρώτη ἀπόπειρα ἐπικοινωνίας μετὰ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Βιττεμβέργης.

Πρωτοσ. Χρυσοστόμου Γιαλούρη, Πρὸς τοὺς Κατηχητάς. Πρόβλημα οὐξότατον.

Π. Ι. Μπρατσιώτη, «Ὁ Παπαδιαμάντης» τοῦ Κ. Μπαστιᾶ.

Παρατηρήσεων στὴλη.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά.

Π. Ι. Μπρατσιώτη, Ἐπιστολὴ πρὸς τὴν «Ἐκκλησίαν».

Βιβλιογραφία.

Προκηρύξεις.

ΜΟΝΟΤΥΠΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ ΤΣΙΡΩΝΗ
Μενάνδρου 4—Ἀθήναι—Τηλ. 533.805

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου Γεώργιος Σ. Χρυσάφης
Ἰασωνίδου 22 — Σούρμενα